NR 1
2014

BIBLIOTEKARZ RADOMSKI

KWARTALNIK INFORMACYJNO-PUBLICYSTYCZNY
MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W RADOMIU

W pierwszych słowach

Jaki będzie ten rok dla bibliotekarstwa w Polsce? Czy na koniec będziemy mogli powiedzieć, że był rokiem rozwoju, czy raczej stagnacji i straconych szans? Straconych z przyczyn obiektywnych.

Zastanawiam się nad tym głównie w kontekście biblioteki w Radomiu i bibliotek publicznych powiatu radomskiego. Ale jest przecież ważna sieć bibliotek pedagogicznych, którym ostatnio też nie wiedzie się doskonale. Zwykle ich sytuacja była dla nas – publicznych – obiektem zazdrości i przedmiotem pożądania. Pieniądze na zakupy zbiorów, sprzęt, kompleksowa komputeryzacja...

Tymczasem i one przechodzą trudności związane z reorganizacją sieci, likwidacją filii, bądź walką o ich zachowanie w innej strukturze.

Rozumiemy to, wiemy, że boli i wiemy jak bardzo – jesteśmy już po przejściach i jednocześnie przed kolejnymi.

Ostatnia nowelizacja ustawy o bibliotekach, pozwalająca na swobodne ich łączenie z innymi instytucjami kultury, co w ocenie bibliotekarzy (często słusznie) traktowane jest jako likwidacja biblioteki, wywołało w środowisku falę zaniepokojenia.

Czy słusznie? Biorąc pod uwagę lawinowo napływające do Krajowej Rady Bibliotecznej wnioski o zaopiniowanie połączenia bibliotek z innymi instytucjami, raczej słusznie. Przez trochę ponad rok obowiązywania przepisu, do końca marca bieżącego roku, Rada wydała 119 opinii w tej sprawie, w tym prawie połowę pozytywnych.

Ufam, a ponoć wiara cuda czyni, że w KRB zasiadają osoby kompetentne, ludzie światli, którzy każdą decyzję podejmują po przemyśleniu, także jej skutków, i dogłębnej analizie sytuacji, podyktowanej troską, może nie koniecznie o samą bibliotekę, ale jej społeczną rolę i znaczenie.

Jakaż to rola i znaczenie? Wymieniać nie będę. Wszak w gronie bibliotekarzy jesteśmy i taka wyliczanka mogłaby przez czytelników zostać źle przyjęta. A decydenci i tak tego nie przeczytają.

Anna Skubisz-Szymanowska

Redaguje zespół w składzie:
Anna Skubisz-Szymanowska – redaktor naczelna,
Alicja Bożena Śliwa – sekretarz redakcji,
Maria Kaczmarska, Teresa Majdak, Dorota Prawda,
Ilona Michalska-Masiarz, Zofia Nogaś, Małgorzata Skwarek

Wydawca:
Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich w Radomiu,
Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Radomiu

Adres redakcji:
ul. Piłsudskiego 12
26–600 Radom
tel.: (048) 36 267 35
fax: (048) 36 338 18
e–mail: biblioteka@mbpradom.pl
www.mbpradom.pl

Zdjęcie na okładce: Antoni Żuchowski
Skład i przygotowanie do druku: Mariusz A. Dański

Druk: MULTICOLOR
ul. S. Żeromskiego 75
26–600 Radom
www.multicolor.firmy.radom.pl
e–mail: mcolor@ats.net.pl

ISSN 1230-869X

Biblioteka jest instytucją finansowaną przez Gminę Miasta Radomia

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Radomiu

Anna Skubisz–Szymanowska

Gromadzenie zbiorów

W roku 2013 do zbiorów MBP w Radomiu przybyło 12 107 woluminów (łącznie z czasopismami oprawnymi). Ich wartość wyniosła 197 189,25 zł.

Książki pochodziły z następujących źródeł:

Zakup – 5 526 woluminów za 134 023,38 zł. W tym z:

- budżetu własnego biblioteki – 2 075 woluminów za 54 243,27 zł,
- dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego 2 381 woluminów za 50 000 zł,
- dobrowolnych składek od czytelników – 980 woluminów za kwotę 25 353,68 zł,
- darowizny p Czesława Kruka – 14 woluminów za 1 000 zł,
- z dotacji Fundacji Orange – 76 woluminów za 3 426,43 zł.

Dary – 4 649 woluminów za 34 542,14 zł.

Z innych źródeł (za zagubione, wydawnictwa własne MBP, odnalezione, przekazane z agendy do agendy, przeinwentaryzowane w Czytelni Regionalnej) – 1 796 woluminów o wartości 22 581,39 zł.

Czasopisma oprawne – 136 wol. o wartości 6 042,34 zł.

W porównaniu do roku 2012 kupiono 1 781 woluminów mniej. Wydano na ten cel kwotę mniejszą o 43 429,86 zł. Wskaźnik zakupu wyniósł 2,59 wolumina na 100 mieszkańców (w roku 2012 wynosił 3,40). Średnia cena książki kupionej wynosiła zł 24,25 (w roku 2012 – 24,29 zł). Rok 2013 był kolejnym rokiem, w którym do zbiorów biblioteki kupiono mniej nowości wydawniczych.

Struktura zakupu kształtowała się w następująco:

- literatura piękna dla dorosłych – 34%,
- literatura piękna dla dzieci – 34%,
- literatura popularnonaukowa – 32%.

W roku 2013 dla Czytelni Czasopism oraz filii i agend MBP prenumerowano 157 egz. czasopism za 33 860,71 zł. W tym:

- ze środków własnych – 154 egz. za 33 252,31 zł
- z dotacji Fundacji Orange – 3 egz. za 608,40 zł

W ubiegłym roku do zbiorów MBP w Radomiu przybyło 358 jednostek zbiorów specjalnych za 9 180,07 zł. Wszystkie zbiory pochodziły z zakupu. W tym:

- środki własne – 13 jednostek za 557,40 zł,
- dotacja Fundacji Orange – 340 jednostek za 480,08 zł,
- dobrowolne składki od czytelników – 5 jednostek za 142,59 zł.

Zbiory specjalne filii nr 17, obsługującej osoby niepełnosprawne, powiększyły się o 291 jednostek inwentarzowych, zbiory Czytelni Muzycznej o 13 jednostek i zbiory filii bibliotecznych (nr 2,6,16) po 18 jednostek inwentarzowych każda. Do filii bibliotecznych kupiono głównie edukacyjne programy komputerowe, służące do prowadzenia zajęć z dziećmi.

Opracowanie zbiorów bibliotecznych

W 2013 roku prace z tego zakresu polegały na bieżącym opracowaniu wszystkich zbiorów (książek i zbiorów specjalnych) wpływających do biblioteki, kontynuowaniu prac nad wprowadzaniem księgozbioru Czytelni Regionalnej, zbiorów elektronicznych i audiowizualnych Czytelni Muzycznej i Zbiorów Multimedialnych oraz audiobooków filii nr 17 do katalogu komputerowego MBP.

W związku ze zmianą metodyki Języka Haseł Przedmiotowych JHP BN od 2010 r. sukcesywnie prowadzone są prace związane z wprowadzeniem najnowszych zasad opracowywania przedmiotowego zbiorów. Kontynuowane były w roku 2013. Objęte nimi zostały wszystkie agendy Biblioteki Głównej i filie miejskie.

Przez cały rok prowadzona była reklasyfikacja zbiorów według Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej, Publikacja UDC–22 w układzie pionowym. Jest to niezbędne, aby katalogi naszej biblioteki spełniały wymagania UKD, wynikające z ostatnich zmian.

Ewidencja zbiorów

Przez cały rok prowadzony był rejestr przybytków i ubytków dla Biblioteki Głównej i filii MBP. Prowadzono też ewidencję księgową zbiorów. Sporządzano zbiorcze sprawozdania z przybytku księgozbioru w bibliotekach powiatu radomskiego w ramach pełnienia funkcji biblioteki powiatowej.

Udostępnianie zbiorów

W 2013 roku z bibliotek korzystało 29 423 czytelników zarejestrowanych (4009 osób więcej niż w roku poprzednim), którzy wypożyczyli 446 520 książek (59 899 wol. więcej). Tak znaczny wzrost liczby czytelników wynika z uruchomienia po remoncie biblioteki przy ul. Kusocińskiego. Nowoczesne wnętrze i odnowiony, uzupełniony księgozbiór spowodował wzrost zainteresowania biblioteką.

Czytelnie Biblioteki Głównej i kąciki czytelnicze w filiach bibliotecznych odwiedziło 64 460 osób, które skorzystały z 118 878 wol. W roku 2013 odnotowaliśmy kolejny spadek zainteresowania korzystaniem z tradycyjnych (drukowanych) zbiorów bibliotecznych w czytelniach. Niezmiennie zainteresowaniem cieszyło się korzystanie z komputerów zarówno w Bibliotece Głównej jak i w filiach. Coraz więcej osób odwiedza bibliotekę właśnie w tym celu.

Kontynuowano usługę „Książka na telefon". Bibliotekarze odwiedzali w domach 14 czytelników, którym dowieziono 576 woluminów. Ze względu na problemy finansowe ilość wyjazdów ograniczono z jednego w tygodniu do jednego w miesiącu. Dlatego zasięg tej usługi zmniejszył się.

Z usług Wypożyczalni Międzybibliotecznej w 2013 roku skorzystało 61 osób (4 więcej niż rok wcześniej), które wypożyczyły 122 wol. Były to książki z prawa, psychologii, pedagogiki, historii, teorii literatury. Korzystali z nich studenci, nauczyciele, regionaliści, hobbyści. W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych korzystaliśmy głównie z księgozbiorów bibliotek: UMCS -u, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Biblioteki Narodowej.

Radomska Biblioteka Cyfrowa

Rozwój Radomskiej Biblioteki Cyfrowej to największy sukces naszej biblioteki w roku ubiegłym. Zakończone zostały prace nad udostępnianiem czasopism wydanych do 1945 roku, znajdujących się w zbiorach Biblioteki Archiwum Państwowego w Radomiu. Równocześnie trwało skanowanie, obróbka graficzna i tworzenie metadanych zbiorów instytucji, z którymi nawiązaliśmy współpracę. Z Muzeum Historii Polski w Warszawie opracowano 11 dzieł historycznych, dotyczących powstania styczniowego, z Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu udostępniono 37 pozycji z dziedziny etnografii, w większości katalogów wystaw wydanych przez skansen. Kontynuowana była współpraca z Biblioteką Pedagogiczną w Radomiu. Dzięki temu na stronie RBC można znaleźć książki z historii wychowania, szkolnictwa, pedagogiki i psychologii wydane do 1939 r. W ciągu roku zamieszczono 143 pozycje.

Od sierpnia realizowany był projekt „Rozbudowa pracowni digitalizacji Radomskiej Biblioteki Cyfrowej", na który otrzymaliśmy dotację z Wieloletniego Programu Kultura + W roku 2013 Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przekazało nam 178 910 zł., dotacja Gminy Miasta Radom wyniosła 72 600 zł, a wkład własny biblioteki 5 500 zł. Środki te pozwoliły doposażyć pracownię digitalizacji w następujący sprzęt: skaner dziełowy formatu A2 wraz z jednostką sterującą i monitorem, 2 komputery stacjonarne z monitorami i oprogramowaniem ABBY FineReader 11, serwer DELL R 520, macierz dyskową QNAP, 30 taśm LTO4, komputer do obsługi biblioteki taśmowej. Zainstalowany i skonfigurowany sprzęt umożliwia skanowanie dokumentów, obróbkę graficzną, opracowanie przedmiotowe i archiwizację.

W listopadzie i grudniu przygotowano i wyselekcjonowano zbiory do digitalizacji oraz przeprowadzono kwerendy w instytucjach współpracujących z MBP. Przygotowano do digitalizacji 2 500 dokumentów o uregulowanym statusie prawnym (domena publiczna): starodruki, książki XIX i XX-wieczne oraz czasopisma i gazety regionalne. Do końca roku zeskanowano 220, a udostępniono 136 starodruków pochodzących z parafii Wniebowzięcia NMP w Iłży oraz 200 numerów czasopism.

W 2013 roku na portalu RBC udostępniono 7 822 publikacje, (około 300 000 skanów), stronę internetową odwiedziło 779 855 użytkowników.

Kontrola zbiorów bibliotecznych

W 2013 roku przeprowadzono skontrum kontrolne zbiorów Czytelni Muzycznej i Zbiorów Multimedialnych (marzec), zbiorów filii nr 7 (maj) oraz filii nr 9 (lipiec). Sporządzona została pełna dokumentacja poskontralna: protokoły, wykazy braków względnych i bezwzględnych, zalecenia pokontrolne.

Opracowanie bibliografii regionalnej

Prace prowadzone są w zintegrowanym systemie bibliotecznym ALEPH. Opisy, wprowadzane do bazy, zapisywane są bezpośrednio na serwerze w Warszawie. W ten sposób tworzona jest „Bibliografia Województwa Mazowieckiego". W ciągu roku wprowadzono 8 821 opisów artykułów z czasopism i wydawnictw zwartych. Na bieżąco bibliografowanych jest ponad 50 czasopism regionalnych, ukazujących się w Radomiu i na terenie byłego województwa radomskiego. Są to m. in. : Echo Dnia, Gazeta Wyborcza, 7 Dni, Tygodnik Radomski, Ave – Gość Radomski, dodatek do Gościa Niedzielnego, Gazeta Radomska, OKO, Kronika Diecezji Radomskiej, Nad Zagożdżonką, Panorama Radomska,

MBP w Radomiu - WYPOŻYCZENIA NA ZEWNĄTRZ - 2013 r.

Filia/Agenda	Liczba odwiedzin	Liczba wypożyczeń Ogółem	Struktura wypożyczeń: Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura niebeletrystyczna	Czasopisma oprawne	Czasopisma nieoprawne	Zbiory audiowizualne	Zbiory elektroniczne	Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika
F.1	11158	23362	15822	3638	3463	0	439	0		18,8
F.2	13396	30312	18861	5497	5954	0	0	0		19,3
F.3	6791	15545	10376	2921	2248	0	0	0		18,7
F.4	6182	16362	10761	2907	2493	0	201	0		18,9
F.6	28158	60227	43872	3335	13020	0	0	0		17,1
F.7	9630	20732	15001	2380	3167	0	184	0		16,5
F.8	9014	12351	1292	10028	1031	0	0	0		5,5
F.9	9976	21710	15141	3270	2570	0	729	0		18,1
F.10	15363	32116	23939	3261	4916	0	0	0		19,8
F.12	8124	20527	13318	3054	3980	0	175	0		17,8
F.14	13169	30201	21820	4263	3578	0	540	0		19,7
F.15	9715	21901	15593	3237	3071	0	0	0		16,8
F.16	13795	27403	17629	5342	4275	0	151	6		18,1
F.17	2395	5284	18	0	0	0	91	5175	0	22,9
Ogółem filie	**156866**	**338033**	**223443**	**53133**	**53766**	**0**	**2510**	**5181**	**0**	**16,8**
Wyp.dla Dorosł.	48568	87983	59713	467	27803	0	0	0		12,5
Wyp.dla Dzieci	11579	18580	1176	15537	1867	0	0	0		8,2
Wyp. Muzyczna	581	1345	0	0	0	0	0	1345		40,8
Książka na telefon	89	579	248	0	3	0	0	328		34,1
Ogółem Bibl. Gł.	**60817**	**108487**	**61137**	**16004**	**29673**	**0**	**0**	**1673**		**11,6**
Ogółem MBP	**217683**	**446520**	**284580**	**69137**	**83439**	**0**	**2510**	**6854**	**0**	**15,2**

Kronika Mazowiecka, Teraz Radom, Policyjny Głos Mazowsza, Głos Zwoleński, Ziemia Kozienicka, Życie Grójca, Tygodnik Szydłowiecki, Gmina Przytyk, Tygodnik Radomski w Powiatach i Gminach, Przegląd Regionalny Ziemia Radomska, Ziemia Odrowążów, Głos Mariacki, OK.! magazyn, Radom.pl., Życie Powiśla, Kwartalnik Romski, Iskierki św. Rafała.

Bibliografia tworzona jest w formacie MARC 21, zgodnie z zaleceniami i „Instrukcją stosowania języka haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej w bibliografii województwa mazowieckiego" opracowaną przez Bibliotekę Publiczną m. st. Warszawy – Bibliotekę Główną Województwa Mazowieckiego.

Działalność wydawnicza

W 2013 roku ukazały się tylko 2 numery kwartalnika „Bibliotekarz Radomski". Wstrzymanie wydawania „Bibliotekarza Radomskiego" w drugim półroczu spowodowane było brakiem pieniędzy na druk.

Wydaliśmy 6 numerów dwumiesięcznika „Miesięcznik Prowincjonalny". Ukazały się także 2 wydawnictwa zwarte, których wydawcą była biblioteka: tomik poezji Roberta Utkowskiego „Katalog wystawy", drugie wydanie książki „Ich ślady. Kobiety w historii Radomia", oraz 2 wydawnictwa zwarte, których biblioteka była współwydawcą: Leona Babińskiego „Trybunał Skarbowy Radomski (Organizacja. Postępowanie). Na podstawie ksiąg Trybunału z lat 1614–1658" i Józefa Rafacza „Trybunał Skarbowy Koronny" oraz katalog wystawy „Sarmacki Skarb. Trybunał Skarbowy Koronny w Radomiu 1613–1763".

Realizacja zadań biblioteki powiatowej

W lutym 2013 odbyły się warsztaty, dotyczące pracy w systemie bibliotecznym MAK+, które przeprowadził Piotr Byrski z Instytutu Książki, administrator systemu. W czerwcu dr Katarzyna Korpolewska – psycholog społeczny (wydział Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego) oraz Karolina Makuch – psycholog przeprowadziły warsztaty „Kształtowanie dobrych relacji w miejscu pracy". We wrześniu zorganizowano warsztaty „Autoprezentacja i komunikacja społeczna". Szkolenie skierowane było do dyrektorów bibliotek powiatu radomskiego oraz kierowników agend i filii MBP w Radomiu. Warsztaty odbyły się pod kierunkiem Maurycego Seweryna – trenera komunikacji społecznej, wykładowcy m.in. Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Warszawie. W październiku przeprowadzono warsztaty poświęcone uruchomieniu wypożyczalni w systemie MAK+ dla bibliotekarzy 12 gmin powiatu radomskiego. Wzięli w nich udział także pracownicy Działu Informatyki oraz Instrukcyjno–Metodycznego i Sieci Miejskiej MBP w Radomiu. Warsztaty ponownie przeprowadził Piotr Byrski.

W ciągu roku instruktorzy MBP odbyli 44 wyjazdy do bibliotek gminnych i ich filii. Zapoznali się z aktualnymi problemami, sytuacją kadrową i lokalową, udzielili pomocy merytorycznej dot. m.in. scontrum, sęlekcji zbiorów, przekazali materiały metodyczne zgodnie z zapotrzebowaniem placówek, dokonywali oceny stanu tworzonych baz komputerowych. Szczególną uwagę zwrócono na kompletność i dostępność dokumentacji związanej z udziałem bibliotek w programie MSIB II. Spostrzeżenia i wnioski wpisywane były do zeszytów wizytacji i w sprawozdaniach z wyjazdów, stanowiących dokumentację Działu Instrukcyjno–Metodycznego. W teren wyjeżdżali także pracownicy Działu Informatyki w celu udzielania wskazówek w zakresie obsługi programu bibliotecznego MAK+ oraz reinstalowania sprzętu kompu-

MBP w Radomiu - C Z Y T E L N I C Y - 2013 r.

Filia\Agenda	Ogółem	wg wieku						wg zajęcia						
		1	2	3	4	5	6	P	R	U	S	M	I	Nz
F.1	1243	149	143	147	380	254	170	71	10	226	125	343	124	344
F.2	1569	291	134	121	495	303	225	61	2	400	133	471	59	443
F.3	831	185	90	72	254	154	76	69	0	212	58	292	0	200
F.4	868	156	119	82	240	180	91	35	4	143	68	306	94	218
F.6	3520	624	370	402	1001	701	422	149	3	950	375	1129	113	801
F.7	1258	171	156	138	374	258	161	81	3	299	104	395	80	296
F.8	2258	716	270	208	630	288	146	71	4	548	187	1069	55	324
F.9	1200	213	149	119	337	209	173	50	0	193	81	413	116	347
F.10	1624	187	173	134	487	345	298	68	2	342	94	450	149	519
F.12	1156	177	103	146	402	230	98	66	2	369	161	325	40	193
F.14	1535	232	176	130	483	224	290	85	0	288	88	460	109	505
F.15	1303	189	147	108	418	230	211	94	1	278	65	390	45	430
F.16	1516	333	195	175	436	284	93	122	2	365	143	588	30	266
F.17	231	28	11	4	33	45	110	0	0	16	2	38	45	130
Ogółem filie	**20112**	**3651**	**2236**	**1986**	**5970**	**3705**	**2564**	**1022**	**33**	**4629**	**1684**	**6669**	**1059**	**5016**
Wyp.dla Dorosł.	7020	227	1446	1641	2070	1069	567	229	8	1155	1133	2923	458	1114
Wyp.dla Dzieci	2261	791	424	190	574	204	78	94	1	402	123	1366	107	168
Wyp. Muzyczna	33	0	1	2	9	16	5	0	0	22	2	1	0	8
Książka na telefon	17	0	0	0	2	3	12	0	0	0	0	0	0	17
Ogółem Bibl. Gł.	**9331**	**1018**	**1871**	**1833**	**2655**	**1292**	**662**	**323**	**9**	**1579**	**1258**	**4290**	**565**	**1307**
Ogółem MBP	**29443**	**4669**	**4107**	**3819**	**8625**	**4997**	**3226**	**1345**	**42**	**6208**	**2942**	**10959**	**1624**	**6323**

terowego otrzymanego z projektu MSIB II. Odbyły się 23 takie wyjazdy.

Dzięki pomocy organizacyjnej i finansowej MBP w Radomiu w bibliotekach gminnych powiatu radomskiego w 2013 roku odbyły się 4 spotkania autorskie. Agnieszka Frączek była gościem GBP w Przytyku i Wolanowie, a Wojciech Widłak spotkał się z dziećmi w GBP w Jastrzębi i Jedlni–Letnisko.

W spotkaniach tych wzięło udział 250 osób.

Sprawozdawczość

Opracowano analizę działalności MBP w Radomiu za 2012 rok (wg wytycznych Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy Biblioteki Głównej Województwa Mazowieckiego) oraz roczne sprawozdanie GUS za 2012 rok. Systematycznie opracowywano materiały dotyczące działalności bibliotek publicznych miasta Radomia i powiatu radomskiego na zlecenie Wydziału Kultury UM w Radomiu oraz Starostwa Powiatowego. Sporządzane były sprawozdania statystyczne ze stanu czytelnictwa w Bibliotece Głównej i filiach na terenie miasta (miesięczne, półroczne, roczne) oraz powiatu (półroczne, roczne).

Pracownicy Działu Instrukcyjno–Metodycznego dokonali też weryfikacji analizy działalności bibliotek samorządowych powiatu w 2012 roku oraz rocznych sprawozdań GUS sporządzonych przez dyrektorów placówek. Materiały te dostarczono do Działu Instrukcyjno–Metodycznego Biblioteki Wojewódzkiej w Warszawie.

Promocja czytelnictwa, książki i kultury

DLA DOROSŁYCH:

- **36 Radomska Wiosna Literacka** – 13–18 kwietnia 2013 roku. Odbyło się 10 spotkań autorskich dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Wiośnie towarzyszyły wystawy: plakatów wykonanych przez młodzież z I LO im. M. Kopernika w Radomiu „Katyń. Zbrodnia nieukarana" oraz plastyczna „Format maksymalny A4". Była to piąta odsłona tej wystawy. Prace pokazało 60 plastyków. W program imprezy wpisano również posiedzenie Komisji Kultury Związku Miast Polskich. Wśród autorów, którzy odwiedzili w tym czasie bibliotekę, byli: Dorota Kudelska (autorka biografii Jacka Malczewskiego), Tomasz Łubieński (publicysta, krytyk literacki i pisarz), Zbigniew Kruszyński (jeden z najwybitniejszych pisarzy średniego pokolenia, urodzony w Radomiu), Sławomir Płatek (poeta, współzałożyciel Salonu Literackiego) i Wasyl Słapczuk (ukraiński pisarza, laureata Nagrody im. T. Szewczenki – najważniejszej ukraińskiej nagrody literackiej). Odbyła się także prezentacja książek regionalnych, których autorami byli: Maciej Jemioł (debiutant, autor książki fantasy), Zenon Gierała (znany regionalista, zbieracz baśni i legend), Marcin Kępa (animator kultury, pisarz i dziennikarz) oraz Robert Utkowski (dziennikarz i poeta).
- **VIII otwarty konkurs o tytuł Radomskiego Mistrza Polskiej Ortografii 2013** odbył się 14 września W dyktandzie brali udział mieszkańcy miasta i powiatu radomskiego ziemskiego. Nagrody, ufundowali Prezydent Miasta Radomia oraz Starosta Radomski. Patronat nad imprezą objęła Rada Języka Polskiego przy Polskiej Akademii Nauk. Tekst napisał prof. Andrzej Markowski. Do udziału zgłosiło się 115 osób (w tym 24 z terenu powiatu). Ostatecznie do pisania dyktanda w Sali Koncertowej Radomskiej Orkiestry Kameralnej przystąpiły 82 osoby

MBP w Radomiu - CZYTELNIE - 2013 r.

Wypożyczenia na miejscu

Filia/Agenda	Liczba odwiedzin	Liczba udostępnionych wol. Ogółem	Struktura udostępnionych wol.: Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura niebeletrystyczna	Czasopisma oprawne	Liczba udostęp. czasopism nieoprawnych	Liczba udostęp. materiałów audio-wizualnych	Gry i zabawy	Liczba udzielonych informacji	Liczba dni otwarcia	Zbiory elektroniczne	Uwagi
F.1	4174	1506	55	313	400	0	738	0	1	12908	251	0	
F.2	1820	702	62	30	146	0	464	0	98	1992	249	0	
F.3	932	1538	12	20	616	0	890	0	2	342	246	0	
F.4	2935	3098	492	572	799	0	1235	0	12	2343	208	0	
F.6	6792	3597	468	0	770	0	2359	0	118	28158	279	0	
F.7	2243	400	0	59	78	0	263	0	7	1185	224	0	
F.8	2615	1911	147	679	730	0	355	0	314	9014	279	0	
F.9	1640	1375	55	276	411	0	633	0	58	2057	207	0	
F.10	2207	1247	0	0	549	0	698	0	0	1319	249	0	
F.12	2008	311	0	0	103	0	208	0	0	2008	217	0	
F.14	616	1286	0	0	678	0	608	0	0	538	253	0	
F.15	1402	808	0	0	417	0	391	0	7	2070	230	0	
F.16	5340	1422	184	249	461	0	528	0	195	16000	249	0	
F.17	491	493	0	0	0	0	373	120	0	8400	199	0	
Ogółem filie	**35215**	**19694**	**1475**	**2198**	**6158**	**0**	**9743**	**120**	**812**	**88334**	**3340**	**0**	
Czytelnia Ogólna	15784	25439	780	0	24659	0	0	0	0	15784	253	0	
Czytelnia Czasop.	7188	64593	0	0	0	2413	62180	0	0	7188	292	0	
Czytelnia Reg.	468	1857	8	0	1368	287	194	0	0	5026	288	0	
Czytelnia Muz.	3075	7295	0	0	2635	0	1243	3310	0	8330	214	107	
Wypoż. dla Dorosł.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25109	292	0	
Wypoż. dla Dzieci	2730	0	0	0	0	0	0	0	0	6100	292	0	
Ogółem Bibl. Gł.	**29245**	**99184**	**788**	**0**	**28662**	**2700**	**63617**	**3310**	**0**	**67537**	**1631**	**107**	
Ogółem MBP	**64460**	**118878**	**2263**	**2198**	**34820**	**2700**	**73360**	**3430**	**812**	**155871**	**4971**	**107**	

(w tym 16 – z powiatu). Prace sprawdzali nauczyciele–metodycy z Radomskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli oraz z radomskiego oddziału Stowarzyszenia Nauczycieli Polonistów. Nagrody zostały wręczone podczas popołudniowego spotkania w bibliotece, w czasie którego prof. Markowski wygłosił wykład dotyczący współczesnego języka polskiego.

- **IV Radomskie Targi Wydawnictw Regionalnych** – 21–22 listopada 2013 r. Wzięło w nich udział 32 wystawców z Radomia, powiatu radomskiego, powiatów leżących na terenie byłego województwa radomskiego, a także ogólnopolskich. Oprócz stoisk handlowych biblioteka przygotowała imprezy towarzyszące: spotkania autorskie (np. Dariusz Trześniowski z Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego promował książkę „Leśmian nowoczesny i ponowoczesny", Wojciech Pestka powieść „Powiedzcie swoim", nawiązującą do wydarzeń Czerwca'76), wystawę „Muzykanci. Fotografie Andrzeja Bieńkowskiego" opowiadającą o ostatnich wiejskich muzykantach, których autor fotografował i nagrywał przez ponad 20 lat podczas podróży po wsiach centralnej Polski, a szczególnie ziemi radomskiej, wystawę rysunków Stanisława Zbigniewa Kamieńskiego „okrągłe litery Koła. Rysunki z lat 2011–2013". Targom towarzyszyło wręczenie Nagrody Literackiej Miasta Radomia, która jest przyznawana w dwóch kategoriach: książka literacka i książka naukowa/popularnonaukowa. W 2013 r. laureatami zostali: Michał Sobol, poeta urodzony w Cerekwi (gm. Zakrzew), za tomik poezji „Pulsary", i Szczepan Kowalik (urodzony w gm. Wierzbica) – za książkę „Konflikt wyznaniowy w Wierzbicy. Niezależna parafia w polityce władz PRL (1962–1977)".
- **Tydzień Kultury Chrześcijańskiej** – Miejska Biblioteka Publiczna wraz ze Stowarzyszeniem „Młyńska" Verum Bonum Pulchrum i Wydziałem Duszpasterskim Kurii Diecezji Radomskiej była współorganizatorem imprezy. W bibliotece odbyło się spotkanie z Grzegorzem Polakiem, dziennikarzem i biografem papieży, wystawa malarstwa Jacka Wojtysiaka „Sacrum w architekturze", wystawa fotografii Pawła Putona „Rodzime sacrum" oraz dwudniowy kiermasz książki katolickiej, przygotowany przez Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne.
- **Spotkania autorskie**, wieczory poezji, promocje wydawnictw regionalnych – odbywały się w Bibliotece Głównej oraz w filii nr 6. Swoje książki zaprezentowali m.in.: Instytut Pamięci Narodowej zbiór dokumentów dotyczących Aleksandra Młyńskiego „Drągala" oraz album o podziemiu niepodległościowym na ziemi radomskiej, Paweł Podlipniak tomik poezji „Karmageddon", Elżbieta Staniszewska „Sztukę designu", ks. Michał Krawczyk i Wojciech Stan album „Bernardyni radomscy", Instytut Archeologii i Etnologii PAN trzeci tom serii „Radom. Korzenie miasta", Mirosław Kowalski reportaże z Afryki „Szkatułka pełna sahelu". Zainteresowaniem publiczności cieszyły się 2 wieczory poetycko–muzyczne Hanny Avis-Zembrzyckiej i Jacka Kowalczewskiego z towarzyszącym im na pianinie Bohdanem Czerskim.
- **Wystawy** – W Bibliotece Głównej wystawy odbywają się w sali wystawienniczej, Mała Galeria RTF prezentuje dorobek fotografików z Radomskiego Towarzystwa Fotograficznego, w Galerii „Ekslibris" swoje prace wystawiają fotograficy, artyści–plastycy, plastycy amatorzy,

natomiast w Galerii M–10 swoją twórczość mogą prezentować ludzie młodzi. W 2013 r. zorganizowano 33 wystawy, w tym: 11 wystaw fotografików zrzeszonych w Radomskim Towarzystwie Fotograficznym w Małej Galerii RTF, 6 ekspozycji w Galerii „Ekslibris", 4 wystawy w Galerii M–10. W sali wystawienniczo–odczytowej odbyło sie 10 wystaw, np. „Habent sua tata libelli" – poświęcona modlitewnikom i Wandzie Malczewskiej, „Zestaw obowiązkowy. Poszerzony" – wystawa 7 plastyków radomskich, absolwentów Wydziału Sztuki UTH, „Kartki z odzysku" Lidii Ziemińskiej, „Tkaniny i malarstwo" Teresy Ledóchowskiej–Horodyńskiej, „Poeta z łódzkiej ławeczki" poświęconą życiu i twórczości Juliana Tuwima. Z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek przygotowana została wystawa specjalna „Od poczwarki do motyla", prezentująca współczesne budownictwo biblioteczne.

Wystawy odbywały się także w sali wystawienniczej filii nr 6. W cyklu „Artyści XV–lecia" zaprezentowano tam twórczość plastyczną Mariusza A. Dańskiego, Aleksandry Zaborskiej–Błaszczyk, Adriana Lamenta i Remigiusza Sitka oraz Kazimierza Łyszcza. W filii zorganizowano też wystawy: Krystyny Joanny Szymańskiej „Treny" oraz Filipa Siudzińskiego i Wojciecha Bagińskiego „Pożegnanie Air Show 2013". W ramach współpracy z okolicznymi przedszkolami prezentowane tam były także prace przedszkolaków.

W „Galerii F–16", w filii bibliotecznej nr 16, odbyła się wystawa „Zapatrzajki" – malarstwo Wojciecha Krupy, „Architektoniczne wyznanie wiary. Krzyże w szczytach radomskich domów" – fotografie Pawła Putona, „Na skrzydłach wyobraźni" – prace nadesłane na konkurs plastyczny na projekt okładki ulubionej książki, „How are you, Muzungu?" – fotografie Pauli Włoskiewicz, „Radom – moja mała Ojczyzna" – fotografie Magdaleny Błażewicz, „Pory roku" – rysunki Doroty Kowalik–Nienartowicz.

Filia nr 2 zaprezentowała 7 wystaw, m.in.: „Zimowe krajobrazy", „Czytam, bo lubię", „Tuwim", „Jesień w poezji"; filia nr 4 cztery wystawy prac dzieci z przedszkola nr 13, w filii nr 7 oglądać można było 7 wystawek okolicznościowych, np. z okazji Dnia Kobiet, Dnia Bibliotekarza, Święta Niepodległości czy świąt Bożego Narodzenia, filia nr 15 przygotowała 5 wystaw, m.in.: „Polscy nobliści w dziedzinie literatury", „Fotografie" Marty Wiktorii Trojanowskiej i „Świat dziecka" – fotografii Małgorzaty Skwarek.

Ogółem w placówkach MBP zorganizowano 102 wystawy, z których 36 miało oficjalne wernisaże. W wernisażach wzięło udział 2 320 osób, natomiast wszystkie ekspozycje przygotowane zostały w miejscach ogólnodostępnych, stąd liczba odbiorców równa jest liczbie odwiedzin w danej placówce w danym miesiącu.

• **Z pozostałych imprez dla dorosłych** (własnych lub współorganizowanych) należy wymienić m.in.: comiesięczne spotkania Klubu Historycznego im. Generała Stefana Roweckiego „Grota", uroczystość z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek 2013, „Spotkanie pokoleń" radomskich bibliotekarzy, warsztaty pisania wspomnień dla seniorów „Piszemy +", wykład płk. Adama Zielińskiego nt. tradycji lotniczych ziemi radomskiej zorganizowany przez Radomskie Stowarzyszenie Pokoleń, spotkania historyczne w filii nr 6 – cykl „Czas niezapomniany. Radomianie i ich miasto w latach wojny i okupacji" przygotował i prowadzi dr Sebastian Piątkowski), konferencję dla kobiet „Między pracą a macierzyństwem", cykl spotkań filmowych przygotowanych wspólnie z delegaturą IPN – „PRL w filmie dokumentalnym" czy pokaz filmu wyprodukowanego przez Kozienickie Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych „Z okupacyjnych dziejów Kozienic 1939–1945".

Ciekawą inicjatywę podjęła filia nr 16. Dzięki uzyskaniu grantu z Fundacji Orange pracownicy biblioteki podjęli się zorganizowania spotkań w ramach Tygodnia z Internetem. W marcu odbyły się 2 takie spotkania pod hasłem „Pierwszy krok w cyfrowy świat". Przeznaczone były dla osób w wieku 50+. Pierwszego dnia uczestnicy zapoznali się z podstawami obsługi komputera, a podczas drugiego spotkania uczyli się jak swobodnie poruszać się w sieci. Również w tej filii, w ramach kampanii „Czerwiec Aktywnych Społeczności" zorganizowane zostało dla podopiecznych MOPS–u mieszkających na osiedlu Południe spotkanie czytelnicze „Zalety czytania". Zostało przeprowadzone w formie prezentacji multimedialnej. Uczestnicy dowiedzieli się, dlaczego warto czytać oraz poznali zbiory biblioteki i zasady korzystania z nich.

Ogółem w 2013 roku zorganizowano 187 spotkań dla dorosłych. Uczestniczyło w nich 6 956 osób.

DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

• **Ferie w bibliotece** – Od 28 stycznia do 8 lutego 2013 r. w trzech placówkach biblioteki odbywała się akcja „Ferie w bibliotece", adresowana do dzieci ze szkół podstawowych. Filie nr 2, 6 i 16 przygotowały program zabaw. Znalazły się w nim: quizy, pogadanki literackie i popularnonaukowe, spotkania z ciekawymi ludźmi, konkursy plastyczne, gry planszowe, zabawy przy komputerze, zabawy ruchowe. Filia nr 16 starała się poszerzyć wiedzę naukową dzieci, stąd zajęcia przebiegały pod hasłem „Mali Einsteini odkrywają świat", a w ich trakcie można było m.in. poznać budowę telewizora, aparatu fotograficznego, zasady działania internetu. Filia nr 9, która mieści się w budynku Domu Kultury „Borki", włączyła się w organizację zajęć w czasie ferii zimowych. Pracownik Biblioteki zorganizował 4 spotkania, a ich tematem była twórczość Juliana Tuwima (odbyło się 9 konkursów literackich, 2 konkursy sprawnościowe i 1 konkurs plastyczny, po którym zorganizowano wystawę prac).

• **Noc z Andersenem** – W kwietniu już po raz piąty odbyła się bardzo lubiana, atrakcyjna impreza czytelnicza. Z 13 na 14 kwietnia 35 dzieci bawiło się i walczyło o Patent Nieustraszonego Czytelnika. Musiały pokonać tor przeszkód pełen zagadek, baśnie Andersena czytał im wiceprezydent Ryszard Fałek, dyr. Wydziału Kultury Krystyna Joanna Szymańska, Mariusz Mróz, prezes spółki „Rewitalizacja". W filii gościli Indianie, harcerze i instruktorka tańca. Główną atrakcją imprezy była wizyta Hansa Christiana Andersena, w postać którego wcielił się znany radomski aktor Włodzimierz Mancewicz. Na dzieci czekał też poczęstunek ufundowany przez restaurację McDonald's. Noc z Andersenem jest najbardziej atrakcyjną imprezą kulturalną dla dzieci organizowaną w mieście. Od roku 2013 odbywa się filii bibliotecznej nr 6.

• **Tydzień Bibliotek 2013** – Ogólnopolski Tydzień Bibliotek przebiegał pod hasłem „Biblioteka przestrzenią dla kreatywnych". W ramach obchodów filia nr 16 (wraz z oddziałem radomskim Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich) ogłosiła konkurs plastyczny dla dzieci z klas 0–III na projekt okład-

ki ulubionej książki. Nadesłano 54 prace. Konkurs został podsumowany 15 maja. Podczas spotkania finałowego wystąpił teatrzyk „Nastolatki z F–16" z przedstawieniem „Dziwny sen Hani".

• **Kampania „Cała Polska czyta dzieciom"** – Już od kilku lat wszystkie agendy biblioteki pracujące z dziećmi włączają się w kampanię „Cała Polska czyta dzieciom". Podczas Tygodnia Głośnego Czytania organizują spotkania z ciekawymi ludźmi, którzy opowiadają o sobie i czytają fragmenty ciekawych książek. Na początku 2013 roku filia nr 6 nawiązała współpracę z Centrum Helen Doron. W każdą trzecią sobotę miesiąca odbywają się w bibliotece spotkania pod hasłem „Cała Polska czyta dzieciom po angielsku". Brytyjski lektor czyta bajki dzieciom w wieku od 2 do 5 lat oraz od 6 do 8 lat.

• **Lato w bibliotece** – W 2013 roku zajęcia wakacyjne prowadziły trzy filie biblioteczne: nr 2, 6 i 16, a filia nr 9 zorganizowała kilka spotkań we współpracy z Domem Kultury „Borki". Zajęcia przeznaczone były dla dzieci ze szkół podstawowych, przebiegały pod hasłem „Kto czyta, nie błądzi...", odbywały od 1 do 19 lipca, od poniedziałku do piątku. W programie znalazły się przede wszystkim zabawy związane z tekstami literackimi: czytanie fragmentów, oglądanie filmów, ilustrowanie ulubionych książek. Nie zabrakło zajęć ruchowych, a także zwiedzania ciekawych miejsc, np. kamienicy starościńskiej z wystawą archeologiczną. W jednej z filii zorganizowano piknik edukacyjny „Sieciaki na wakacjach", którego celem było przekazanie dzieciom i utrwalenie już posiadanej wiedzy na temat bezpiecznego korzystania z Internetu, w innej uczestnicy poznawali twórczość Juliana Tuwima, czy w oparciu o książkę „Każdy może zostać... odkrywcą" H. Bardijewskiego opowiadały o swoich pasjach i poznawały zawód fotografa, archeologa czy aktora.

• **Światowy Dzień Zwierząt** – Spotkanie z okazji Światowego Dnia Zwierząt odbywa się rokrocznie 4 października w filii nr 16. Celem spotkania jest uwrażliwienie dzieci na los zwierząt. Dzieci dowiedziały się, czym jest Światowy Dzień Zwierząt, poznały dekalog ekologiczny, rozwiązywały krzyżówkę o tematyce przyrodniczej, a następnie wzięły udział w drużynowym konkursie wiedzy o zwierzętach. Wystąpił także biblioteczny teatrzyk „Nastolatki z F–16" z przedstawieniem „Kłopoty zająca szaraka". Dodatkową atrakcją było spotkanie z Wojciechem Krupą, autorem scenariusza.

• **Światowy Dzień Pluszowego Misia** – W obchody włączyły się 3 filie pracujące z dziećmi. Zorganizowanie imprezy było możliwe dzięki wsparciu Czesława Kruka, sponsora, który przekazał pieniądze na spotkania autorskie oraz na nagrody w konkursach plastycznych. Filia nr 2 zorganizowała spotkanie z Wojciechem Krupą, radomskim bajkopisarz. Dzieci brały także udział w międzyklasowym turnieju wiedzy o misiach oraz rozstrzygnięto konkurs plastyczny „Portret misia". W filii nr 6 gościł Grzegorz Janusz autor książeczki „Misiostwo świata", rozstrzygnięty został także „Wielki misiowy konkurs plastyczny". Filia nr 16 zorganizowała spotkanie autorskie z Grzegorzem Januszem, rysownikiem i pisarzem.

• **XXIV Młodzieżowa Akademia Kultury MAK 2013** – W konkursie literackim na recenzję książki brały udział dzieci i młodzież do 16 roku życia z Radomia i z powiatu radomskiego. Ich zadaniem było zrecenzowanie książki, która w pierwszej chwili nie zachwycała, nie zachęcała do sięgnięcia po nią, ale po przeczytaniu okazała się interesująca. Na konkurs wpłynęło 101 prac, w tym 23 recenzje z terenu powiatu (ze szkół w Mazowszanach, Jedlińsku, Młodocinie Mniejszym i Wsoli). W spotkaniu finałowym, wspólnym dla dzieci ze szkół podstawowych i dla gimnazjalistów, wzięło udział 55 osób.

Konkursy i inne formy pracy

W filii nr 6 wznowione zostały „Spotkania z bajką", czyli występy amatorskich teatrzyków dziecięcych. W 2013 r. odbyły się 2 przedstawienia: widowisko słowno–muzyczne „Hej, kolęda, kolęda" w wykonaniu uczniów z Zespołu Szkół uzycznych w Radomiu, oraz „Zagubiony worek świętego Mikołaja" w wykonaniu dzieci z bibliotecznego teatrzyku „Nastolatki z F–16". W styczniu w filii rozpoczął się bezpłatny, internetowy kurs języka angielskiego „FunEnglish.pl". Biblioteka otrzymała dostęp do kursu dzięki firmie Funmedia i Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Każde dziecko w wieku 6–12 lat, które było zainteresowane taką propozycją, korzystało z kursu samodzielnie, tak, jak na co dzień korzysta z gier komputerowych. Zorganizowano dwie edycje kursu, wzięło w nich udział 67 dzieci.

W filii nr 2 odbyło się 21 dyskusji o książkach z udziałem dzieci. Filia nr 9 stale współpracuje z Domem Kultury „Borki", który mieści się w tym samym budynku. W 2013 r. pracownik filii zasiadał w jury dwóch edycji konkursu recytatorskiego „Dziecięcy Świat Poezji", zorganizowanego przez DK dla dzieci w wieku 4–9 lat.

Filia nr 16 brała aktywny udział w życiu osiedla. Współpracowała z Centrum Kultury „Południe", z Centrum Aktywności Lokalnej, z okolicznymi szkołami i przedszkolami. Wspólnie z nimi organizowała dla mieszkańców osiedla festyny, spotkania opłatkowe, wielkanocne, konkursy. Z okazji Dnia Bezpiecznego Internetu odbyło się spotkanie z Michałem Krokiem, informatykiem, który opowiadał dzieciom o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. W kwietniu z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich w filii zorganizowano okolicznościową wystawkę poświęconą historii książki, spotkanie autorskie dla dzieci z radomskim bajkopisarzem Wojciechem Krupą, przygotowano również niespodzianki dla szczególnie aktywnych czytelników. Przy bibliotece działa amatorski teatrzyk „Nastolatki z F–16", którego opiekunką jest Dorota Prawda, kierownik filii. W 2013 r. skład zespołu został odmłodzony. Do grupy należy obecnie 7 aktorów, najmłodszy ma dziewięć, a najstarszy jedenaście lat. Odbyło się 49 prób teatralnych. Pracownicy filii zorganizowali także spotkanie mikołajkowe. Na tę okazję biblioteczny teatrzyk przygotował przedstawienie „Zaginiony worek św. Mikołaja". Miało ono charakter interaktywny, a scenariusz napisała Ewa Boruch, pracownik filii. Z okazji Mikołajek odbyły się 2 występy: Centrum Kultury „Południe" podczas spotkania „Paczka dla każdego" i w siedzibie biblioteki.

Po raz kolejny biblioteka była współorganizatorem, wraz z Centrum Kultury „Południe" i Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 6 im. Jana Kochanowskiego w Radomiu, konkursu recytatorskiego „Radom w Poezji".

Wycieczki i lekcje biblioteczne

Bibliotekę Główną odwiedziły 44 grupy dzieci i młodzieży, filia nr 2 zorganizowała 11 prezentacji multimedialnych o bibliotece i 40 lekcji bibliotecznych. W filii nr 4 odbyło się 8 lekcji bibliotecznych. Filię nr 6 odwiedziło 87 grup, a w lekcjach bibliotecznych wzięło udział 1954 osoby. Filia

nr 9 przyjęła 10 grup dzieci z okolicznych szkół i przedszkoli, filia nr 15 – jedną grupę przedszkolaków. Filia nr 16 współpracowała z PSP nr 21, PSP w Rudzie Wielkiej i przedszkolem nr 5. W 2013 r. zorganizowano w tej placówce 47 lekcji bibliotecznych i prezentacji multimedialnych o bibliotece, a uczestniczyło w nich 1034 dzieci.

Komputeryzacja

W tej dziedzinie w roku 2013 wykonano następujące prace:

1. Odnowiono podpis elektroniczny służący potwierdzeniu tożsamości w elektronicznym obrocie dokumentów MBP.
2. Odnowiono umowy licencyjne Internetowego Systemu Informacji Prawnej LEGALIS (licencja roczna).
3. Zakupiono oprogramowanie w ramach przyznanej dotacji Fundacji Orange (programu „Akademia Orange dla bibliotek"):

a) ponowienie licencji programu antywirusowego ESET NOD32 (80 licencji; w tym rozbudowa o 10 użytkowników) na dwa kolejne lata,

b) 17 licencji pakietu biurowego Office 2013, w tym 15 szt. Office 2013 Standard i 2 szt. Office 2013 Professional,

c) 1 licencja programu graficznego CorelDRAWX6PL (Dział Informatyki – obróbka graficzna strony internetowej MBP w Radomiu).

4. Zwiększona została przepustowość łączy internetowych DSL w:

a) 14 filiach miejskich – łącze DSL do 10 Mb/s oraz podłączenie urządzenia TP–Link, które w razie awarii DSL, dzięki funkcji failover, zapewnia połączenie z internetem poprzez przełączenie się automatycznie na sieć 3G (wykorzystuje zewnętrzny modem do niego podłączony),

b) Bibliotece Głównej – dwa łącza DSL (odbieranie danych w przedziale od 10 Mb/s do 40 Mb/s, wysyłanie danych w przedziale od 1 Mb/s do 4 Mb/s).

5. Zakupiono:
   - komputer firmy Dell wraz z monitorem BenQ24' dla Redakcji Wydawnictw,
   - monitor firmy Dell 24' dla Pracowni Digitalizacji Zbiorów,
   - pilot multimedialny Logitech Presenter R 400 dla Działu Promocji Książki i Biblioteki,
   - czytnik kodów kreskowych dla Działu Informatyki (zapas),
   - słuchawki do komputera – 8 szt. (4 szt. dla filii nr 6 i 4 szt. dla filii nr 16 – wykorzystywane m.in. podczas zajęć edukacyjnych (zakup sfinansowany ze środków Fundacji Orange).

W celu poszerzenia informacji o działalności biblioteki systematycznie aktualizowana była strona internetowa MBP w oparciu o materiały dostarczane przez agendy i filie oraz zamieszczane informacje o MBP w serwisach internetowych: Facebook (fanpage), Youtube, Zumi, Google Places oraz aplikacji „Radom Mobile" (mobilny przewodnik po Radomiu). Tworzono galerię zdjęć i filmów dotyczących działalności kulturalno-oświatowej MBP.

Sprawy administracyjne i organizacyjne

W 2013 roku został wymieniony system sygnalizacji pożarowej oraz wykonano malowanie ścian i sufitów części korytarzy i jednej klatki schodowej w budynku Biblioteki Głównej. Trwały też prace związane z przygotowaniem dokumentacji modernizacji elewacji budynku biblioteki. Została wykonana ekspertyza stanu zachowania budynku. Wykonywane były wszystkie bieżące przeglądy i konserwacje wymagane przepisami: roczny przegląd techniczny budynku, roczny przegląd kominiarski, przegląd i konserwacja sprzętu p.poż. w Bibliotece Głównej i w filiach.

Dodatkowe środki finansowe

W ubiegłym roku biblioteka starała się o pozyskanie dodatkowych środków finansowych na działalność. Uzyskaliśmy następujące kwoty:

- 178 890 zł – dotacja z Wieloletniego Programu Rzadowego Kultura+, priorytet Digitalizacja na realizację zadania Rozbudowa pracowni digitalizacji dla Radomskiej Biblioteki Cyfrowej,
- 72 600 zł – dotacja celowa Gminy Miasta Radomia na realizację zadania Rozbudowa pracowni digitalizacji dla Radomskiej Biblioteki Cyfrowej,
- 49 938 zł – dotacja celowa Gminy Miasta Radomia na realizację zadania Wymiana systemu alarmującego zagrożenie pożarowe w Bibliotece Głównej,
- 30 000 zł – dotacja celowa Gminy Miasta Radomia na realizację zadania IV Radomskie Targi Wydawnictw Regionalnych, Nagroda Literacka Miasta Radomia,
- 24 600 zł – dotacja celowa Gminy Miasta Radomia na wykonanie ekspertyzy stanu zachowania budynku Biblioteki Głównej,
- 50 000 zł – dotacja z programów operacyjnych MKiDN na realizację zadania „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek",
- 64 717,58 zł – Fundacji Orange „Akademia Orange dla bibliotek" na zadanie Edukacja oraz popularyzacja wykorzystania Internetu przez użytkowników bibliotek, a w szczególności na zapewnienie dostępu do szerokopasmowych łączy internetowych w placówce głównej i filiach, a także zakup materiałów oraz prowadzenie projektów o charakterze edukacyjnym,
- 2 500 zł – Spółka RADPEC na działalność wydawniczą biblioteki,
- 5 000 zł – Spółka Administrator na działalność wydawniczą biblioteki,
- 2 000 zł – Spółka Rewitalizacja na działalność wydawniczą biblioteki,
- 5 000 zł – Stowarzyszenie Bractwo Kurkowe na działalność wydawniczą biblioteki,
- 5 000 zł – Czesław Kruk na zakup nowości wydawniczych, wydawanie „Miesięcznika Prowincjonalnego" oraz obchody Światowego Dnia Pluszowego Misia.

Łączna kwota pozyskanych dodatkowo środków finansowych w 2013 roku wyniosła 490 245,58 zł.

Stan zatrudnienia

		stan na dz.1.01.2013	stan na dz. 31.12.2013
1.	osoby	78	81
2.	etaty	73,5	78
w tym: pracownicy merytoryczni			
1.	osoby	57	60
2.	etaty	55,5	59
administracja i obsługa			
1.	osoby	20	21
2.	etaty	18	19

Wszyscy pracownicy merytoryczni biblioteki posiadają wykształcenie wyższe lub średnie bibliotekarskie, lub inne właściwe dla wykonywanych zadań. Pracow-

nicy administracji i obsługi legitymują się wykształceniem średnim zawodowym lub zawodowym (sprzątaczki, dozorcy). Wykazany na koniec roku wzrost zatrudnienia wynika z zatrudnienia pracowników na zastępstwo za osoby przebywające na urlopach macierzyńskich.

Średnie wynagrodzenie pracowników biblioteki brutto na dzień 31.12.2013 roku wynosiło 2 239,05 zł. i było o 71,36 zł niższe niż na koniec roku 2012.

Anna Skubisz-Szymanowska

W bibliotekach powiatu radomskiego

Zofia Nogaś

Sieć i lokale biblioteczne

Na koniec 2013 roku na terenie powiatu radomskiego ziemskiego funkcjonowało 38 placówek bibliotecznych w tym:

- 1 biblioteka miejska (Pionki)
- 2 biblioteki miejsko-gminne (Iłża, Skaryszew)
- 10 bibliotek gminnych (Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Jedlnia gm. Pionki, Jedlnia Letnisko, Kowala, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew)
- 25 filii bibliotecznych.

W kilku miejscowościach baza lokalowa bibliotek uległa poprawie. Filia biblioteczna w Klwatce gm. Gózd zmieniła siedzibę. Obecnie zajmuje pomieszczenie o pow. 90m^2, wyposażona została w nowy sprzęt podstawowy i komputerowy. Przeprowadzono remont dachu biblioteki w Jedlińsku, dokonano zmiany oświetlenia w wypożyczalni, kupiono nowe regały. W oddziale dziecięcym MGBP w Iłży przeprowadzono modernizację lokalu, zakupiono regały dostosowane do potrzeb młodych czytelników, zorganizowano kącik dla maluchów. Odnowiono lokale filii w Jasieńcu i Pakosławiu gm. Iłża, utworzono kąciki dla najmłodszych. W siedzibie GBP w Jastrzębi powstał kącik dla dzieci. Odbywają się tam imprezy, spotkania autorskie, konkursy. Jedno z pomieszczeń GBP w Wierzbicy zostało odnowiono, uzupełniono sprzęt podstawowy. Cieszy fakt, że w 22 placówkach filialnych powiatu czytelnicy mają dostęp do komputera i Internetu.

Niektóre filie nadal mieszczą się w lokalach zbyt ciasnych, niedostatecznie wyposażone są w sprzęt podstawowy, bez stacjonarnego połączenia telefonicznego.

Kadra

Pracownicy placówek samorządowych powiatu to w większości bibliotekarze z wieloletnim stażem pracy, wykształceniem zawodowym, animatorzy kultury. W 2013 roku zatrudnionych było 51 pracowników merytorycznych (8 osób pracujących w pełnym wymiarze godzin obsługuje w ramach etatu 2 a nawet 3 filie na terenie gminy). 37 osób pracowało na etatach, 14 w niepełnym wymiarze czasu pracy.

68,2 % osób zatrudnionych na stanowiskach merytorycznych posiada wykształcenie zawodowe bibliotekarskie, zdecydowana większość ma długoletni staż pracy. Wykształcenie pracowników działalności podstawowej przedstawia się następująco:

- wyższe bibliotekarskie – 23 osoby,
- wyższe inne (humanistyczne lub administracja) – 9 osób,
- średnie bibliotekarskie – 12 osób,
- 7 osób (tj.13,7%) legitymuje się wykształceniem średnim ogólnym (są to głównie nowi pracownicy, albo pracownicy będący tuż przed emeryturą),
- 6 bibliotekarzy uzupełnia wykształcenie, z czego 4 w zakresie wyższych studiów bibliotekoznawczych, 2 zdobywa wyższe wykształcenie nie bibliotekarskie.

Jedlnia-Letnisko, Iłża i Skaryszew – to gminy, które nadal posiadają najlepiej przygotowaną zawodowo kadrę. W marcu ubiegłego roku przeszła na emeryturę Jadwiga Gajewska. Przez wiele lat była kierownikiem, a później dyrektorem GBP w Przytyku.

Coraz mniej stażystów trafia do pracy w bibliotekach. Brak dostatecznych środków ogranicza i tę formę aktywizacji zawodowej.

Podczas V Powiatowych Dni Animatorów Kultury, organizowanych przez Miejski Dom Kultury w Pionkach, statuetkę przyznawaną na wniosek władz samorządowych wyróżniającym się działaczom kultury otrzymały: Jolanta Stanik – dyrektor GBP w Kowali i właśnie Jadwiga Gajewska – była dyrektor GBP w Przytyku.

Zaangażowanie bibliotekarzy, podejmowanie przez nich działań zmierzających do rozszerzania oferty bibliotecznej, zdobywanie środków pozabudżetowych, gromadzenie i upowszechnianie dokumentów regionalnych, organizowanie spotkań, wernisaży itp. nie mogą pozostać niezauważone. Tradycyjnie Dzień Bibliotekarza i Bibliotek, organizowany przez ZO SBP i MBP w Radomiu, stał się okazją do podziękowania ludziom dbającym o kulturę m.in. w placówkach samorządowych powiatu. Nagrodę starosty otrzymały: Barbara Arak – dyrektor GBP w Jedlni-Letnisko, Dorota Lis – pracownik Biblioteki Publiczno-Szkolnej w Makowie gm. Skaryszew. Dyrektor MBP wystosowała listy gratulacyjne oraz wręczyła upominki (wydawnictwo biblioteki „ Ich ślady") następującym dyrektorom: Teresie Niewczas – MGBP w Iłży, Wandzie Karwickiej – GBP w Jedlni, Zofii Maj – GBP w Zakrzewie oraz Bożenie Starzyńskiej – GBP w Jedlińsku. Za owocną współpracę podziękowaliśmy także: Adamowi Jabłońskiemu – wójtowi gminy Gózd i Wojciechowi Pestce – przewodniczącemu zarządu Stowarzyszenia Jedlnia.

Księgozbiory

Zatwierdzony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego budżet Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek" w roku 2013 wynosił (podobnie jak w roku ubiegłym) – 20 mln. zł. Był to program realizowany w ramach zadań własnych Biblioteki Narodowej. Decyzją Ministra jedną trzecią dotacji przeznaczono na zakup nowości dla dzieci i młodzieży. Udział środków własnych zagwarantowanych w budżecie biblioteki z dotacji organizatora lub innych źródeł na zakup nowości wydawniczych na 2013 nie mógł być mniejszy niż 25% całości zadania. Biblioteki samorządowe powiatu radomskiego otrzymały z w/w Programu dotację celową w kwocie 91.849 zł. (w roku ubiegłym – 87.000zł) czyli 4.849 zł. więcej. Ze środków ministerialnych zakupiono 4 817 vol. (więcej o 401 vol.) nowych książek.

Biblioteki powiatu radomskiego w 2013 r.

Lp.	Miasto/Gmina	Biblioteki i filie	Przybytek księgozbioru: Przybytek ogółem wol.	w tym zakup: Liczba wol.	w tym zakup: Wartość w zł	Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców	Czytelnicy: Ogółem	Czytelnicy: Procent czytelnictwa	Wypożyczenia na zewnątrz: Książki	Czasopisma	Zbiory audiow. i elekt.	Ogółem	Na 1 czytelnika	Udostępnianie na miejscu: Książki	Czasopisma	Zbiory audiow. i elekt.	Ogółem
1.	Gózd	4	620	619	12500,00	7,29	841	9,91	14782	0	0	14782	17,6	7880	1458	0	9338
2.	Iłża*	6	1551	1425	24782,07	9,20	2604	16,81	46511	2162	53	48726	18,7	12253	10429	0	22682
3.	Jastrzębia	4	820	818	21338,38	11,95	628	9,18	10761	211	0	10972	17,5	847	211	0	1058
4.	Jedlińsk	1	1030	1013	30849,00	7,23	952	6,79	19214	1654	0	20868	21,9	1493	1930	0	3423
5.	Jedlnia-Let.	4	1795	1463	25432,13	11,88	1865	15,15	39180	1413	0	40593	21,8	3824	3516	0	7340
6.	Kowala	4	752	736	19170,40	6,34	1485	12,80	19487	2084	0	21571	14,5	6403	2857	0	9260
7.	Pionki gm.	1	684	646	14728,00	6,35	400	3,93	15130	833	0	15963	39,9	1355	540	0	1895
8.	Pionki m. *	2	399	244	5884,18	1,25	3329	17,12	48956	2789	10	51755	15,5	3747	2984	0	6731
9.	Przytyk	1	740	664	13311,32	9,04	660	8,99	12601	253	0	12854	19,5	244	240	0	484
10.	Skaryszew	4	856	769	14764,68	5,42	1780	12,54	36471	2915	0	39386	22,1	9112	4812	0	13924
11.	Wierzbica	1	836	584	8473,72	5,74	1023	10,05	15246	325	0	15571	15,2	284	551	0	835
12.	Wolanów	2	489	482	9072,95	5,58	782	9,05	16374	1563	0	17937	22,9	823	1415	129	2367
13.	Zakrzew	4	1045	982	20076,56	7,97	1363	11,06	17309	1377	25	18711	13,7	144	327	15	486
	Ogółem	38	11617	10445	220383,39	6,90	17712	11,73	312022	17579	88	329689	18,6	48409	31270	144	79823

Ogółem na zakup nowości w bibliotekach powiatu radomskiego wydano –312.232 zł. (o 87.090 zł. więcej niż rok temu); środki samorządowe to kwota – 220.383 zł (więcej o 82.241 zł).

Najwyższy wskaźnik zakupu zanotowano po raz kolejny w GBP w Jastrzębi – 11,95 % natomiast najniższy – 1,25% w mieście Pionki. Biblioteka pionkowska w dalszym ciągu przeżywa kryzys finansowy.

Do bibliotek samorządowych powiatu radomskiego wpłynęło ogółem: 11.617 vol. (mniej o 2 946 vol. niż rok temu); w tym z zakupu 10.445 vol. Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców w powiecie wyniósł 6,90 vol.

Ze zbiorów zgromadzonych w bibliotekach usunięto 20.227 vol. Były to pozycje zniszczone, zdezaktualizowane, zdekompletowane. Przemyślana selekcja zbiorów jest procesem koniecznym i niezbędnym w pracy bibliotekarza.

Czytelnicy i wypożyczenia

Odnotowaliśmy niewielki spadek czytelnictwa – zarówno liczby czytelników jak i wypożyczeń. W 2013 roku zarejestrowano 17.712 czytelników tzn. o 241 osób mniej w porównaniu z rokiem 2012; także % czytelnictwa w powiecie zmalał z 11,89 % do 11,73% w 2013 r. Liczba użytkowników korzystających z usług bibliotecznych wynosiła 19.569 osób.

Spada liczba osób korzystających z zasobów zgromadzonych w czytelniach. W 2013 roku zarejestrowano 79.823 udostępnień czyli o 3 381 mniej niż w roku ubiegłym. Użytkownicy częściej korzystają tylko z komputera. Jest to znak czasu, możliwy dzięki zapewnieniu mieszkańcom powiatu bezpłatnego dostępu do Internetu prawie we wszystkich bibliotekach.

W placówkach terenowych zmniejszyła się także liczba wypożyczeń zbiorów na zewnątrz i wynosiła ogółem: 329 689 vol., czyli o 2 118 vol. mniej niż rok temu. Wskaźnik wypożyczeń na 1 czytelnika wyniósł 18,6 vol. Bibliotekarze udzielili użytkownikom 58 800 informacji.

Komputeryzacja

Wszystkie biblioteki gminne i zdecydowana większość filii bibliotecznych na terenie powiatu przez kilka lat systematycznie wyposażane były w sprzęt komputerowy w ramach Mazowieckiego Systemu Informacji Bibliotecznej. Są to komputery, urządzenia wielofunkcyjne, projektory multimedialne, aparaty cyfrowe. Znaczna część bibliotek gminnych uzyskała też dodatkowo sprzęt komputerowy z Programu Rozwoju Bibliotek. Wszystkie też intensywnie pracują nad możliwością udostępnienia baz zbiorów własnych w Internecie. W placówkach samorządowych powiatu radomskiego znajduje się 165 komputerów; dostępnych dla czytelników jest 99.

Komputeryzacja procesów bibliotecznych to nadal jedno z ważniejszych zadań. Dyrektorzy 12 bibliotek samorządowych przystąpili już do programu MAK+. Najważniejszą jego zaletą jest to, że praca odbywa się poprzez przeglądarkę internetową, co sprawia, że informacja o zbiorach biblioteki i jej usługach staje się natychmiast dostępna w centralnym katalogu bibliotek Mazowsza. Placówki miasta i gminy Skaryszew pracują w systemie Mateusz. Zapewnienia wicestarosty Waldemara Trelki, że w budżecie powiatu na rok 2013 przyznane zostaną dodatkowe środki ułatwiające komputeryzację bibliotek zostały zrealizowane. Otrzymaliśmy dotację celową, która umożliwiła uiszczenie rocznej opłaty licencyjnej za użytkowanie MAK+ przez wszystkie placówki, które przystąpiły do omawianego systemu. Prace nad tworzeniem baz komputerowych trwają.

STAN KOMPUTERYZACJI BIBLIOTEK SAMORZĄDOWYCH POWIATU RADOMSKIEGO (stan na 31.12.2013)

LP.	NAZWA BIBLIOTEKI	Liczba komputerów w bibliotece			Ilość wprowadzonych rekordów do komputerowych baz danych	
		Ogółem	w tym dostępnych dla czytelników	wykorzystywanych do prac biblioteczno-bibliograficznych	Liczba rekordów	% całości zbiorów
1.	Gminna Biblioteka Publiczna w Goździe	5	3	1	8106 MAK+	95%
	Filia w Klwatce	2	2	-	-	-
	Filia w Kłonówku	2	2	-	-	-
	Filia w Kuczkach	4	4	-	-	-
Ogółem w gminie Gózd:		13	11	1	8106 MAK+	26%*
2.	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Iłży	16	9	7	28346 MAK+	87%
	Filia w Błazinach	2	2	1	5656 MAK+	57%
	Filia w Jasieńcu	3	3	1	10576 MAK+	94%
	Filia w Krzyżanowicach	2	2	1	3200 MAK+	35%
	Filia w Pakosławiu	2	2	1	3002 MAK+	39%
	Filia w Seredzicach	2	2	1	5537 MAK+	70%
Ogółem w gminie Iłża:		27	20	12	56317 MAK+	72%*

3.	Gminna Biblioteka Publiczna w Jastrzębi	8	5	2	9938 MAK+	99%
	Filia w Bartodziejach	-	-	-	-	-
	Filia w Lesiowie	-	-	-	-	-
	Filia w Mąkosach Starych	-	-	-	-	-
Ogółem w gminie Jastrzębia:		8	5	2	9938 MAK+	29%*
4.	Gminna Biblioteka Publiczna w Jedlińsku	9	5	2	17596 MAK+	100%
Ogółem w gminie Jedlińsk:		9	5	2	17596 MAK+	100%*
5.	Gminna Biblioteka Publiczna w Jedlni-Letnisko	9	4	1	25301 MAK+	100%
	Filia w Groszowicach	1	1	1	2133 MAK+	25%
	Filia w Gzowicach	1	1	1	803 MAK+	12%
	Filia w Słupicy	1	1	1	936 MAK+	13%
Ogółem w gminie Jedlnia-Letnisko:		12	7	4	29173 MAK+	63%*
6.	Gminna Biblioteka Publiczna w Kowali	9	5	2	7550 MAK+	76%
	Filia w Bardzicach	1	1	-	-	-
	Filia w Młodocinie	1	1	-	-	-
	Filia w Parznicach	1	1	-	-	-
Ogółem w gminie Kowala:		12	8	2	7550 MAK+	29%*
7.	Gminna Biblioteka Publiczna w Pionkach (z siedzibą w Jedlni)	10	5	2	10108 MAK+	67%
Ogółem w gminie Pionki:		10	5	2	10108 MAK+	67%*

8.	Miejska Biblioteka Publiczna w Pionkach	10	4	4	19745 MAK+	68%
	Filia Nr 1 MBP w Pionkach	2	1	1	56 MAK+	0,3%
Ogółem w mieście Pionki:		12	5	5	19801 MAK+	39%*
9.	Gminna Biblioteka Publiczna w Przytyku	10	5	3	17929 MAK+	91%
Ogółem w gminie Przytyk:		10	5	3	17929 MAK+	91%*
10.	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Skaryszewie	9	4	3	20000 Mateusz	100%
	Filia w Makowie	2	1	1	100 Mateusz	1%
	Filia w Modrzejowicach	1	1	1	90 Mateusz	1%
	Filia w Odechowie	1	1	1	90 Mateusz	1%
Ogółem w gminie Skaryszew:		13	7	6	20280 Mateusz	39%*
11.	Gminna Biblioteka Publiczna w Wierzbicy	7	3	2	12218 MAK+	61%
Ogółem w gminie Wierzbica:		7	3	2	12218 MAK+	61%*
12.	Gminna Biblioteka Publiczna w Wolanowie	9	5	2	11218 MAK+	59%
	Filia w Mniszku	1	1	1	-	-
Ogółem w gminie Wolanów:		10	6	3	11218 MAK+	37%*
13.	Gminna Biblioteka Publiczna w Zakrzewie	15	7	3	16681 MAK+	97%
	Filia w Bielisze	1	1	-	869 MAK+	21%
	Filia w Gulinku	3	2	1	3099 MAK+	55%
	Filia w Taczowskiej Woli	3	2	1	4244 MAK+	71%
Ogółem w gminie Zakrzew:		22	12	5	24893 MAK+	76%*
OGÓŁEM W POWIECIE :		165	99	49	245127	54%

* % całości księgozbiorów w gminie

54% całości księgozbioru powiatowego jest dostępne on-line. Szczegółowe dane dot. w/w kwestii zawarte są w zamieszczonej w tabeli. Biblioteki gmin: Jedlińsk, Iłża, Zakrzew i Wierzbica utworzyły własne strony internetowe .GBP w Jedlni-Letnisko prowadzi blog. Kilka placówek uczestniczy w programie Latarnik.

Biblioteki terenowe korzystały z pomocy pracowników Działu Informatyki MBP (podczas wyjazdów, telefonicznie, w siedzibie radomskiej placówki). Informatycy pobrali program klienta Biblioteka PIAP (Publiczny Punkt Dostępu do Internetu) i zainstalowali aplikację w komputerach, otrzymanych w ramach projektu MSIB II, w 13 bibliotekach gminnych powiatu radomskiego (1 stanowisko dla czytelnika). Ponadto po wprowadzeniu nowej wersji przeprowadzono reinstalację programu. Udzielano również pomocy informatycznej w zakresie naprawy komputerów (Iłża, Jedlnia-Letnisko, Jedlnia gm. Pionki) oraz modyfikacji bazy komputerowej w Przytyku. W dalszym ciągu problem opieki informatycznej w poszczególnych bibliotekach nie jest do końca rozwiązany. Informatycy radomscy działają doraźnie, a potrzebna jest pomoc stała. Jest coraz więcej sprzętu, pojawiają się nowe potrzeby i możliwości. W niektórych gminach pomaga informatyk zatrudniony w urzędzie gminy (najczęściej sporadycznie i niewystarczająco w stosunku do potrzeb), czasami firmy zewnętrzne. Taką samą refleksją dzieliłam się z Państwem rok temu. Optymalnego rozwiązania brak.

Pracownicy Działu Instrukcyjno-Metodycznego zwracali także uwagę na kompletność, poprawność i dostępność dokumentacji związanej z udziałem bibliotek w II rundzie Mazowieckiego Systemu Informacji Bibliotecznej.

Udział w programach

W ubiegłym roku tylko nieliczne placówki przystąpiły do udziału w proponowanych przez MKiDN, Instytut Książki, fundacje, organizacje pozarządowe programach dotacyjnych. Zdecydowana większość już w nich uczestniczyła lub nie mogła rozpocząć starań o pozyskanie środków zewnętrznych, gdyż nie dysponowała środkami na wkład własny.

W III rundzie Programu Rozwoju Bibliotek wzięła udział GBP w Goździe i jej 3 filie. Biblioteki otrzymały: sprzęt komputerowy, urządzenia wielofunkcyjne wraz z nowoczesnym oprogramowaniem, aparaty fotograficzne; uczestniczyły w 2 rodzajach specjalistycznych szkoleń. Narady, spotkania szkoleniowe, wymiana doświadczeń organizowane były w ubiegłym roku; trwać będą także w 2014 roku. Inne biblioteki uczestniczyły w następujących programach:

- Kraszewski. Komputery dla bibliotek – program dotacyjny Instytutu Książki realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa w roku 2013. Celem jego było podniesienie standardu bibliotek publicznych poprzez wyposażenie ich w nowoczesny sprzęt komputerowy, umożliwiający użytkownikom biblioteki korzystanie z Internetu, a bibliotekarzom katalogowanie zbiorów i udostępnianie ich on-line. Do w/w Programu zakwalifikowała się GBP w Jedlni-Letnisko. Otrzymała kwotę12.000zł, za którą kupiła 4 komputery stacjonarne, urządzenie wielofunkcyjne, czytniki kodów kreskowych.
- Akademia Orange dla Bibliotek – program Fundacji Orange. Po spełnieniu przez zainteresowane biblioteki niezbędnych formalności, Fundacja przekazała darowiznę celową, wykorzystywaną

głównie na pokrycie opłat abonamentowych za korzystanie z Internetu lub zakup np. komputerowych programów edukacyjnych. Z Programu skorzystało 9 gminnych bibliotek samorządowych: Iłża, Jedlińsk, Jedlnia-Letnisko Kowala, Pionki, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew. W analizowanym okresie jedna placówka przystąpiła do Programu. W/w placówki otrzymały ogółem 20 492 zł.

Działalność na rzecz regionu

Od czternastu lat MBP w Pionkach wydaje dwutygodnik samorządowy „Nad Zagożdżonką". W wielu gminach powiatu bibliotekarze współpracują z redakcjami czasopism regionalnych. Stowarzyszenia i towarzystwa regionalne, na terenie gmin: Jedlińsk, Iłża, Przytyk, Skaryszew, Wierzbica, Pionki, Jedlnia korzystają ze zbiorów bibliotecznych, pomocy i doświadczenia pracowników bibliotek.

Pięć bibliotek gminnych odpowiedziało na zaproszenie do udziału w IV Radomskich Targach Wydawnictw Regionalnych. Były to biblioteki w Jedlińsku, Zakrzewie, Iłży, Skaryszewie i Pionkach. Prezentowały na swoich stoiskach wszystkie publikacje wydane na terenie gminy (zarówno wydawnictwa własne, jak i wydane przez samorząd i lokalne stowarzyszenia i promowały swoje gminy.

Podsumowanie

2013 rok dla bibliotek powiatu radomskiego to głównie czas, w którym GBP wraz z filiami zajęte były długofalowymi pracami związanymi z tworzeniem komputerowej bazy zbiorów w nowym systemie bibliotecznym MAK+ i Mateusz. Trwało porządkowanie zbiorów, selekcja, sprawdzanie i uzupełnianie baz. Biblioteki samorządowe powiatu radomskiego współpracowały z MBP w działaniach związanych z digitalizacją cennych dokumentów przechowywanych w bibliotekach, muzeach regionalnych, kościołach, instytucjach i organizacjach lokalnych, ze zbiorów prywatnych. Pracownicy bibliotek w Iłży, Jedlni-Letnisko, Jedlińsku, Wierzbicy i Jastrzębi – na podstawie przeprowadzonych kwerend – wyselekcjonowali książki i czasopisma, które znalazły się w zasobach Radomskiej Biblioteki Cyfrowej. Są to: 44 książki, 14 dokumentów (w tym kroniki biblioteczne) i czasopisma. Dzięki staraniom MGBP w Iłży, RBC wypożyczyła w 2013 r. z Parafii Wniebowzięcia Najswietrzej Marii Panny w Iłży dokumenty, które poddane zostały digitalizacji. W zbiorach biblioteki parafialnej znajduje się 220 książek wydawanych od XV do XX wieku oraz 450 numerów czasopism katolickich.

Bibliotekarze (mniej licznie) realizowali zadania objęte przystąpieniem do PRB, Orange dla bibliotek, Kraszewski. Komputery dla bibliotek, Latarnik. Każda biblioteka publiczna prowadziła mniej lub bardziej intensywną działalność edukacyjną, informatyczną, kulturalną. Informacje o wszystkich ciekawszych działaniach w 2013 r. zamieszczane były, jak w latach poprzednich, na łamach Bibliotekarza Radomskiego. Godnym odnotowania jest fakt, że Gminna Biblioteka Publiczna w Zakrzewie w nowej siedzibie, prowadzi działalność upowszechnieniową na wysokim poziomie, ciekawą, regionalną, promuje gminę w Polsce i za granicą.

Cieszy dobry klimat, chęć do współpracy, zrozumienie, wzajemna pomoc, zaufanie w codziennej pracy w relacjach MBP – biblioteki powiatu radomskiego i biblioteki gminne w stosunku do siebie.

Zofia Nogaś
Kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego
i Sieci Miejskiej MBP w Radomiu

Iłżeckie starodruki w RBC

Joanna Nagay

Pod koniec 2013 r. Radomska Biblioteka Cyfrowa zamieściła w Internecie kolekcję starodruków, pochodzących z biblioteki parafii Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Iłży.

Iłża, miasto w dobrach biskupów krakowskich od XIII do XVIII w., było letnią rezydencją duchowieństwa. Częste wizyty dworu królewskiego na zamku iłżeckim skutkowały licznymi przywilejami dla miasta, a jego mieszkańców mobilizowały do aktywności gospodarczej i kulturalnej. Od XV w. istniała w Iłży szkoła parafialna, która została przekształcona w kolegium funkcjonujące do XVIII w. Przy kościele gromadzono księgozbiór dzieł drukowanych w oficynach europejskich. Biblioteka powiększała zasoby dzięki donacjom biskupim, ponieważ książka była dobrem niezwykle cennym i niedostępnym dla przeciętnego nabywcy.

Zakres tematyczny księgozbioru obejmował wydawnictwa teologiczne: Biblię i komentarze biblijne, zbiory kazań, postylle, księgi liturgiczne, dzieła z zakresu teologii fundamentalnej, moralnej, hagiografii, filozofii chrześcijańskiej, słowniki i in.

Prezentowane starodruki pochodzą z różnych oficyn i ukazały się pomiędzy 1500 a 1800 r. Najstarszymi zabytkami

Incipiunt capitula.

De festiuitatibus que

De festiuitatibus que

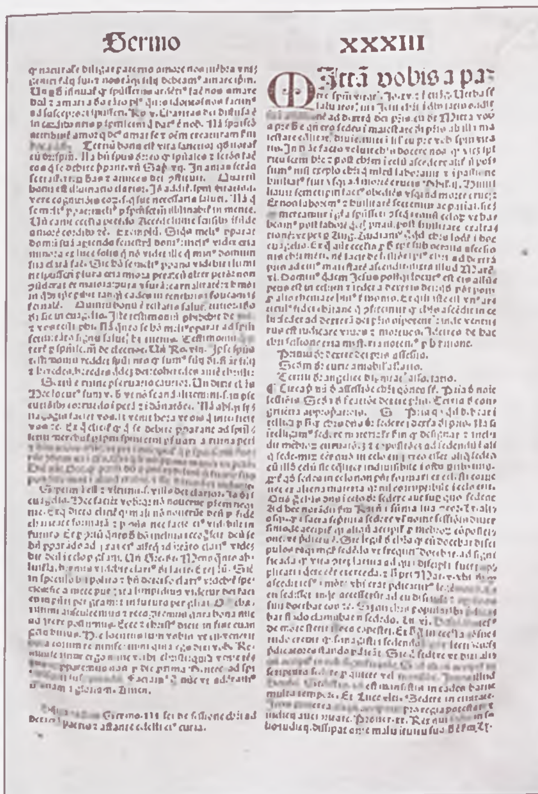
De festiuitatibus que

De festiuitatibus que

Tabula legendarum

De festiuitatibus que

Legenda aurea

Sermo XXXIII

Sermones pomerii de Sanctis

są dwa inkunabuły: „Sermones Pomerii de Sanctis" Pelbartusa de Themesvar, pochodzący z oficyny Henricusa Grana (druk dla Ioanesa Rynmana) z 1499 r. oraz „Legenda aurea" bł. Jakuba z Voraigne (wyd. ok. 1486 r.).

Druki pochodzące z XVI w. to najczęściej komentarze biblijne, dzieła z zakresu patrologii, apologetyki chrześcijańskiej, hagiografii, liturgiki, teologii dogmatycznej, kazania, postylle, które drukowano w Antwerpii, Wenecji, Kolonii, Lyonie i innych miastach i rozprowadzano w ówczesnej Europie.

Wśród druków XVII w. pojawiają się, obok wyżej wymienionej tematyki, wydawnictwa z zakresu prawa kanonicznego w szerokim rozumieniu tego terminu.

Druki opublikowane w XVIIIw. to dzieła z zakresu apologetyki, księgi liturgiczne, śpiewniki, słowniki, opracowania z historii Kościoła i historii powszechnej.

Głównym językiem omawianych druków jest język łaciński, obok pojawiających się publikacji w języku niemieckim, czy polskim (szczególne w XVIII wiecznych.).

Stan zachowania księgozbioru jest nie najlepszy, zapewne z powodu jego przemieszczeń związanych z różnymi wydarzeniami historycznymi. W niektórych starodrukach brak jest kart tytułowych, czasem końca tekstu. W tych ostatnich przypadkach ich identyfikacja była możliwa dzięki porównaniu ze zdigitalizowanymi zbiorami największych bibliotek kościelnych świata – początając od Biblioteca Apostolica Vaticana.

Wszystkich zainteresowanych odsyłam do Radomskiej Biblioteki Cyfrowej celem zapoznania się z pięknymi zabytkami sztuki drukarskiej, pochodzącymi z naszego regionu. Ks. Stanisławowi Stysiowi proboszczowi parafii Wniebowzięcia NMP w Iłży, wyrażamy podziękowanie za podjęcie działań, umożliwiających zapoznanie się szerokiego kręgu odbiorców ze skarbami kultury narodowej.

Joanna Nagay
Pracownik Działu
Informacyjno-Bibliograficznego
MBP w Radomiu

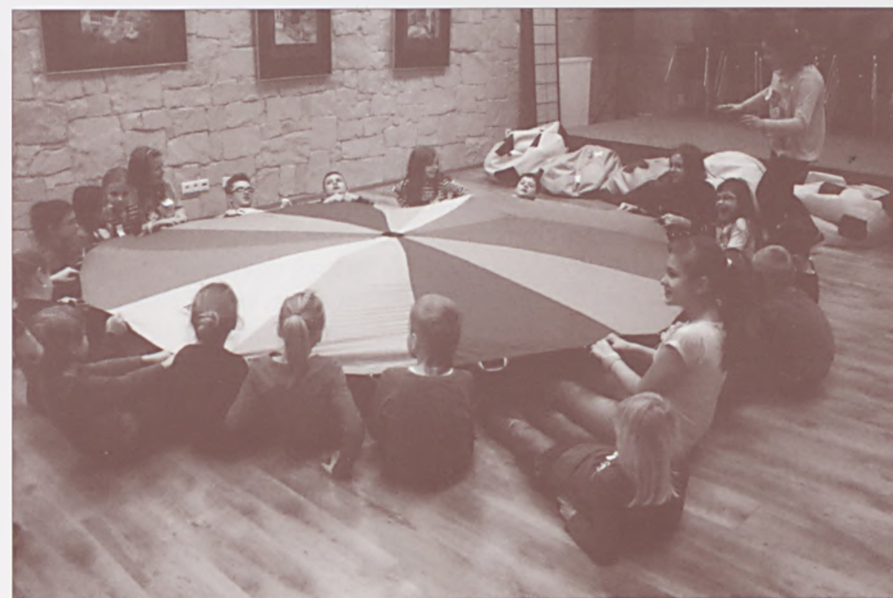
Choć nie słychać już radosnych okrzyków, nie nudzimy się

Małgorzata Skwarek

Choć nie słychać już radosnych okrzyków i rytmicznego tupania przychodzących do nas dzieci, to bardzo miło wspominamy tegoroczne ferie w bibliotece. Po raz kolejny uczestnicy nas nie zawiedli i przybyli bardzo licznie na zajęcia. W tym roku ferie trwały od 17 do 28 lutego. Zajęcia w filii nr 6 odbywały się każdego dnia tygodnia. Udało nam się pobić rekord, ponieważ liczba uczestników średnio wynosiła 40. dzieci dziennie. Były zajęcia literackie, zajęcia ruchowe i zabawy integracyjne. Największym powodzeniem cieszyły się zajęcia plastyczne i zabawy z chustą Klanza.

Przez cały czas trwania zajęć poszukiwaliśmy talentu wokalnego pośród uczestników konkursu „Mam talent". Młodzi artyści mogli poczuć się jak prawdziwe gwiazdy, stojąc na scenie i trzymając mikrofon w ręku.

Tradycyjnie nie prowadziłyśmy zapisów na zajęcia, nie ograniczając tym samym liczby uczestników. Codziennie więc przybywał ktoś nowy. Przy okazji zabaw z dziećmi przemycałyśmy fragmenty książek z naszych zbiorów, przez co, każdego dnia po zajęciach poszerzało się grono naszych czytelników. Dwa tygodnie zabawy, radości i dziecięcej beztroski mamy już

Ulubiona zabawa z chustą

Zadowolona grupa prawie w komplecie

za sobą. Odniosłyśmy wrażenie, że dzieciom się spodobało, bo do tej pory zaglądają do nas ci, którzy korzystali z oferty biblioteki w ferie. Jesteśmy bardzo zadowolone, bo nasza misja została spełniona, choć nie zakończona. W głowach już są nowe pomysły i jeszcze chwila, może dwie i kolejne działania zostaną rozpoczęte.

Prawie równocześnie z akcją zimową, uruchomiłyśmy kurs obsługi komputera dla seniorów. Pomysł stworzenia takiego kursu długo nam chodził po głowie, zastanawiałyśmy się nad jego formułą. Czy zrobić zajęcia grupowe czy indywidualne, czego uczyć podczas spotkań i najważniejsze, czy poradzimy sobie z tą tematyką? Podstawowe umiejętności obsługi komputera każda z nas posiada, jednak obawy pojawiły się co będzie, gdy ktoś zapyta o coś, czego my nie wiemy. Postanowiłyśmy jednak zaryzykować. Na odzew długo nie musiałyśmy czekać. W ciągu dwóch tygodni zgłosiło się tylu chętnych, że mamy już grafik na kilka miesięcy. Rozwiały się wszystkie nasze wątpliwości, jakie miałyśmy przed rozpoczęciem kursu. Przyjęłyśmy formułę nauki „jeden na jeden", czyli jeden uczeń i jeden uczący. Wybrałyśmy dwa stanowiska komputerowe, odosobnione, tak aby można było spokojnie prowadzić zajęcia. Po pierwszych zajęciach okazało się, że uczniowie przywiązują się do swoich nauczycieli. Każda z nas, miała i ma swoich uczniów. Tematyka spotkań jest różna, jedni chcą dowiedzieć się jak założyć konto pocztowe, inni jak pisać w edytorze tekstów i np. używać polskich znaków, jak napisać dużą literę, do czego służą klawisze funkcyjne, jeszcze inni pytają, co to jest ten „fejsbuk" i czy oni też mogą mieć konto. Seniorzy są bardzo chętni do nauki, ale też pełni obaw, aby czegoś nie uszkodzić, czegoś niepotrzebnie nie kliknąć. Za każdym razem pojawiają się pytania, skąd się wziął pomysł na kurs. Otrzymujemy dużo podziękowań za pomoc w nauce. Przez pierwszy miesiąc trwania kursu przeszkoliłyśmy 15 osób. Przy okazji nauki, zachęcałyśmy do korzystania z naszych bibliotek, imprez i wydarzeń oraz zapraszałyśmy na stronę Radomskiej Biblioteki Cyfrowej.

Na początku roku wspólnie z Publicznym Przedszkolem nr 15 przy ul. Kusocińskiego 10 rozpoczęłyśmy pilotażowy program „Witajcie w naszej bajce". Głównym celem programu jest propagowanie czytelnictwa wśród najmłodszych i stworzenie warunków do zabawy z książką. Planując to zadanie chciałyśmy, aby takie spotkania były ciekawe i zaskakujące. Pierwsze z nich odbyło się 4 lutego. O umówionej godzinie pojawiłam się w przedszkolu w przebraniu czarownicy! – był to element zaskoczenia bo przecież dzieci lubią niespodzianki. Na sali zapanowała cisza. Grupa czterdzieściorga dzieci siedziała jak zaczarowana i czekała na dalszy rozwój zdarzeń. Przedstawiłam się małym słuchaczom, wyjaśniłam, że nie jestem typową złą czarownicą, tylko taką zaczarowaną z biblioteki. Przeczytałam „Balladę o królewnie, która na wszystko kręciła nosem" Wiery Badalskiej. Rozmowa i zabawa z dziećmi utwierdziły mnie, że bardzo potrzebne są takie wizyty. Dzieci nie chciały rozstać się z czarownicą. Żegnały mnie z wypiekami na buziach. Pierwsza wizyta zakończyła się sukcesem. Druga również okazała się strzałem w dziesiątkę. Tym razem przybyła Indianka, która przeczytała opowieść indiańską „Chłopiec i drzewo" i przeprowadziła indiańskie zabawy. Radość w dziecięcych oczach i cisza podczas czytania opowieści – mówiły same za siebie. Zyskałyśmy nowych najmłodszych czytelników. Przed nami jeszcze trzy spotkania w przedszkolu, a na zakończenie programu dzieci przyjdą do biblioteki czyli do zaczarowanego miejsca. Mamy nadzieję, że uda nam się zaczarować maluchów. Niektórzy uważają, że jeśli dziecko nie umie czytać, to nie ma sensu go zabierać do biblioteki. To nieprawda, bo dziecko od początku należy oswajać z książką. Dlatego podejmujemy wszelkie działania promujące czytelnictwo wśród najmłodszych dzieci.

Małgorzata Skwarek
Pracownik filii nr 6 MBP w Radomiu

Pajacyk Przyjaźni Zezi i Gilera

Ewa Nowak

Tegoroczne ferie w fili nr 2 MBP odbywały się pod hasłem „Czytamy, tworzymy i mówimy czyli dobrze się bawimy"' z Zezią i Gilerem – bohaterami książki Agnieszki Chylińskiej.

Każdego dnia ferii czytano kolejny fragment powieści i w oparciu o niego prowadzono dalsze zajęcia. Bardzo ciekawe i wyjątkowo interesujące były zajęcia pt. „PAJACYK PRZYJAŹNI" Zezi i Gilera. Po krótkiej pogadance o tym jak ważna i cenna jest przyjaźń w życiu każdego z nas, zaprezentowałam dzieciom postać, a właściwie kontury pajacyka namalowanego na brystolu, oraz koszyk z kolorowymi kwadracikami papieru. Każdy kolor oznaczał kon-

kretną cechę charakteru naszego „pajacyka przyjaźni":
• żółty – uczynny,
• czerwony – wierny,
• pomarańczowy – godny zaufania,
• fioletowy – słowny,
• czarny – fałszywy,
• szary – interesowny,
• niebieski – szczery,
• zielony – życzliwy.

Dzieci, po krótkim zastanowieniu, miały wybrać dwa kolory (czyli dwie cechy charakteru) i podchodząc do planszy z konturami pajacyka nakleić je. W ten sposób powstał idealny przyjaciel. Po wykonaniu tego zadania przez wszystkie dzieci (a było ich tego dnia 26) odczytałam cechy dobrego przyjaciela. Biblioteczny „idealny pajacyk" posiadał najwięcej koloru czerwonego, zielonego, niebieskiego i żółtego. Życzyłam dzieciom, aby były takimi idealnymi przyjaciółmi jak nasz pajacyk i same miały takich przyjaciół.

Następna część zajęć polegała na stworzeniu przez dzieci własnego „idealnego pajacyka przyjaźni". Każde z nich dostało kartkę z konturami pajacyka, kolorowy papier i nożyczki i tworzyło swój wzór przyjaciela. Powstały piękne różnokolorowe pajacyki. Żadne z dzieci nie nakleiło koloru szarego i czarnego. Wszystkie dzieci zadeklarowały tak jak Zezia „chęć posiadania przyjaciela na zawsze".

Na koniec zajęć odśpiewano z większą wiarą tegoroczną biblioteczną piosenkę do słów wiersza K. I. Gałczyńskiego „z książki płynie odwaga, książka w życiu pomaga...."

Ewa Nowak
Kierownik filii nr 2 MBP w Radomiu

Bezpieczna zima

Ewa Nowak

W ramach ogólnopolskiej akcji „Ćwicz razem z nami (Szkoła w ruchu)", której głównym celem jest aktywizacja ruchowa dzieci i młodzieży, PSP nr 24 oraz filia nr 2 MBP zorganizowały konkurs „Bezpieczna Zima".

Konkurs miał zasięg lokalny (Gołębiów I), przeznaczony był dla dzieci uczęszczających do mieszczących się na osiedlu przedszkoli nr 1 i nr 24 oraz szkoły podstawowej nr 24.

Dla młodszych dzieci zadaniem było wykonanie w dowolnej technice, w formacie A4 rysunku, którego tematem jest zima. Klasy starsze (III i IV) miały do wykonania plakat, który powinien zawierać elementy kodeksu ruchu drogowego tzn. zasady bezpiecznego wypoczynku w okresie ferii zimowych.

Na konkurs wpłynęło 406 prac. Komisja powołana przez organizatorów oceniła i wybrała 20 najładniejszych prac, przyznała dyplomy i nagrody ufundowane przez dyrekcję PSP nr 24.

Filia nr 2, w której murach w dniu 14.02.2014 roku odbyła się uroczystość wręczenia nagród, wyróżniła czworo najmłodszych uczestników. Byli to: Oliwia Derleta z kl. I D, Błażej Boniecki z kl. 0A, Weronika Tyczyńska z kl. 0D, Łukasz Romanowicz z kl. 0B. Dzieci otrzymały od nas okolicznościowe dyplomy i drobne upominki

Uroczystość zakończyła się głośnym czytaniem. Na życzenie dzieci czytano wiersze Jana Brzechwy.

Autorka
Kierownik filii nr 2 MBP w Radomiu

Podręczniki z duszą – o twórczości Joanny Papuzińskiej

Paulina Soczówka

28 października 2013 roku miałam przyjemność uczestniczyć w seminarium, poświęconym twórczości znanej autorki bajek i wierszy dla dzieci – Joanny Papuzińskiej. Spotkanie odbyło się w Bibliotece Głównej Województwa Mazowieckiego w Warszawie. Wicedyrektor biblioteki Sebastian Wierzbicki przywitał przybyłych gości, po czym wręczył pani profesor piękny bukiet kwiatów w podzięce za udaną współpracę. Złożył jej również życzenia z okazji nadchodzących urodzin.

Następnie dr Danuta Świerczyńska-Jelonek wygłosiła prelekcję „Rodzina w prozie i poezji Joanny Papuzińskiej". Ze skupieniem słuchaliśmy o tym, jak rozmawiać z dziećmi o wojnie, jak duże znaczenie ma dom i rodzina w twórczości Joanny Papuzińskiej. Rozmawialiśmy o tym jak mówić o emocjach, jak ważne jest, by oswoić się z językiem uczuć.

Kolejnym prelegentem była dr Grażyna Walczewska-Klimczak, która mówiła o „Bibliotece według Joanny Papuzińskiej". Nazwała twórczość pani profesor „podręcznikami z duszą". Podczas tej prelekcji poruszyliśmy temat inicjacji literackiej dziecka, w którą powinno być zaangażowane całe środowisko. Nie tylko bibliotekarze, ale również rodzice, dziadkowie i nauczyciele. Inicjacja literacka musi zaczynać się od domu rodzinnego, a biblioteka powinna dostarczać rodzicom odpowiednich instrumentów działania np. poprzez akcje „Książki na wakacje", „Rodzinny punkt biblioteczny". Bibliotekarze powinni pamiętać, że biblioteki dziecięce są nie tylko dla dzieci, równie ważne jest dotarcie do dorosłych i przekonanie ich jakie korzyści przynosi czytanie dziecku.

Następnie głos zabrał dr Michał Zając, który mówił o „Historii w twórczości literackiej i naukowej Joanny Papuzińskiej". Przywołał książkę „Mój Bajarz", w której autorka pisze o książkach, które zniknęły z obiegu np. „Dzieci Lwowa" Heleny Zakrzewskiej, „Bibuła" Józefa Piłsudskiego. „Mój Bajarz" to zbór niezwykle interesujących esejów dotyczących literatury dla dzieci, stworzonej w dwudziestoleciu międzywojennym oraz opowiadania należące do literatury podziemia. Wspomniał również o pozycji „Mój tato szczęściarz", związanej z biografią Joanny Papuzińskiej, która pokazuje jak można rozmawiać o wojnie.

Zwieńczeniem seminarium była rozmowa z panią profesor, przepełniona mnóstwem anegdot dotyczących jej życia i twórczości.

Autorka
Pracownik Filii nr 6 MBP w Radomiu

„Alice" – Akademia Liderów Integracji Cyfrowej i Edukacji

Marcin Minda

W dniach od 6 listopada do 7 grudnia 2013 roku uczestniczyłem w szkoleniu w Serocku pod Warszawą, które zorganizowała Akademia Liderów Integracji Cyfrowej i Edukacji „Alice". Akademia ta została założona w 2013 roku przez Fundację Aktywizację oraz Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego przy ścisłej współpracy Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji. Zajęcia były realizowane podczas czterech trzydniowych zjazdów.

Akademia Liderów Integracji Cyfrowej i Edukacji za główny cel postawiła sobie dostarczenie praktycznej wiedzy i użytecznych narzędzi 60 uczestnikom szkolenia z całego kraju, zajmującym się na co dzień działaniami edukacyjnymi, wspierającymi rozwój kompetencji cyfrowych Polaków. Cykl szkoleń skierowany był także do osób zaangażowanych w działania na rzecz integracji cyfrowej – zarówno pracowników i trenerów z pracowni komputerowych (PIAP-ów, e-Centrów, Gminnych Centrów Informacji), bibliotekarzy z bibliotek publicznych oferujących bezpłatny dostęp do szerokopasmowego internetu.

Całe szkolenie przeprowadzone zostało w formie wykładów i interaktywnych warsztatów, przy zastosowaniu nowoczesnych narzędzi metodycznych i edukacyjnych.

Program Akademii „Alice" obejmował trzy kluczowe obszary: kompetencje liderskie, metody e-integracji osób wykluczonych cyfrowo oraz edukację medialną. 84-godzinny cykl został podzielony na moduł podstawowy oraz dwa fakultatywne moduły specjalistyczne. Moduł podstawowy skierowany był do wszystkich uczestników Akademii i prezentował następujące zagadnienia w zakresie:

- Alice – czym jest wykluczenie cyfrowe, kogo dotyczy, rola kompetencji cyfrowych w życiu codziennym,
- roli lidera i jego funkcji w prowadzeniu projektów, jego osobności i wpływu na grupę realizującą projekt,
- ukazania od strony praktycznej potencjału partnerstwa społecznego jako sposobu wzmacniania szans rozwojowych społeczności lokalnych i regionalnych,
- współpracy z mediami na rzecz prowadzonych projektów w lokalnym środowisku.
- praktycznego planowania i realizacji projektu na rzecz określonego środowiska lokalnego (narzędzia, analiza potrzeb edukacyjnych , definiowanie celów),
- roli, jaką odgrywa w projekcie koordynacja działań, monitoring i ewaluacja. Ewaluacja jest najważniejszym punktem działań, która stanowi okazję do podsumowania. Sprowadza się ona do podstawowych pytań: Co sprawiło trudności i dlaczego? Jakie można wyciągnąć wnioski dla przyszłych działań? Co się sprawdziło, co wyszło najlepiej? Ewaluacja to zbieranie informacji, na ile wartościowe są inicjowane czy podejmowane w projekcie aktywności.

Pozostałe dwa moduły specjalistyczne dotyczyły integracji cyfrowej grup wykluczonych i edukacji medialnej a także rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych.

Specjalizacje te dotyczyły zagadnień w sferze:

- włączenia cyfrowego osób z niepełnosprawnością, tu szczególnie skupiono się na wykorzystaniu prostych narzędzi jakie daje system Windows (centrum ułatwień dostępu systemu Windows, które umożliwia uruchomienie programu Lupa, klawiatury ekranowej, narratora oraz skonfigurowanie dużego kontrastu). Bardzo cennym i przydatnym narzędziem jest program NVDA (ang. NonVisual Desktop Access). To darmowy program typu screen leader dla systemu Windows, który posiada polski interfejs co powoduje, że jest idealnym zamiennikiem systemowej funkcji narrator. Pozwala on osobom niewidomym i słabo widzącym korzystać z komputera i z internetu.
- włączenia cyfrowego osób 50 + w którym szczególną uwagę zwrócono na to, jak specyficzna jest ta grupa i jak sobie z tym radzić.
- podstawowych kompetencji cyfrowych i ich znaczenia dla jednostki funkcjonującej we współczesnym społeczeństwie.
- e-learningu jak formy nauczania na odległość z wykorzystaniem platformy e-learningowej. Przedstawione zostały tutaj podstawowe programy do tworzenia szkoleń on Line (Captivat, Articulate Studio, Storyline).
- grywalizacji czyli gier, które obecnie cieszą się dużą popularnością i coraz częściej pełnią funkcje edukacyjne.
- programowania w programie Scratch 2.0. To edukacyjny język obiektowy stworzony jako środek do nauczania dzieci i młodzieży podstaw programowania. Program ten umożliwia łatwe tworzenie interaktywnych historyjek, animacji, gier, muzyki.
- działalności medialabów, czyli organizacji działających na styku kultury, technologii i edukacji, umożliwiających wspólną pracę i uczenie się osób o różnych umiejętnościach nad projektami wykorzystującymi technologie i nowoczesne media.
- bezpieczeństwa i prawa w sieci ze szczególnym uwzględnieniem problemu udostępniania swoich danych i zostawiania cyfrowych śladów w sieci.
- otwartych zasobów sieci i możliwości korzystania z nich.
- finansowania projektów w ramach różnych źródeł grantowych i pozagrantowych.

Nowatorska idea Akademii nie tylko stworzyła uczestnikom okazję do zdobycia czy doskonalenia umiejętności, ale również pozwoliła wypracować zindywidualizowane rozwiązania, gotowe do zastosowania w codziennym środowisku pracy, które stają się niezbędne w coraz to szybciej rozwijającym się społeczeństwie informacyjnym.

Marcin Minda
Pracownik Czytelni Ogólnej
i Czytelni Czasopism MBP w Radomiu

Animator czyli klaun?

Ewelina Krasińska, Kinga Olbromska-Miłosz

24 lutego 2014 r. uczestniczyłyśmy w szkoleniu zatytułowanym „Animator Zabaw dla Dzieci", zorganizowanym przez Akademię Animatora w Warszawie.

Spotkanie rozpoczęło się od definicji pojęcia „animator". Powszechnie kojarzy się ono z postacią… klauna, podczas gdy ma z nim niewiele wspólnego. Animator tak naprawdę zajmuje się organizacją czasu dla dzieci przy różnego rodzaju spotkaniach – imprezach, urodzinach, festynach. Od pewnego czasu taka osoba pojawia się również na weselach, komuniach, imprezach firmowych, wszędzie tam, gdzie można dzieciom zorganizować zabawy, aktywne spędzanie czasu pod nadzorem osoby dorosłej. Stąd zapotrzebowanie na animatora stale wzrasta.

Jaki powinien być animator? Powinien mieć cechy, których nie da się „zmieścić" w jednej osobie. Powinien być wesoły, dowcipny, mądry, otwarty, pomysłowy, wrażliwy, naturalny, swobodny, i można jeszcze długo wymieniać. Trenerzy uczulali nas na dwie nadrzędne cechy – animator zabaw z dziećmi musi być tolerancyjny i musi lubić bawić się z dziećmi. Jeśli robi to z konieczności, nie będzie wiarygodny, co dzieci błyskawicznie wyczują i nie będą mu ufać.

Co potrafi animator? Umie bawić się z dziećmi – zawsze ma przygotowany plan działania. Nawet jeśli jakaś zabawa nie przypadnie uczestnikom do gustu, w zanadrzu ma kolejną. Potrafi pomalować buzię farbkami, upodabniając ją do Spidermana, Hello Kitty, księżniczki czy wampirzycy. Potrafi zrobić Wielkie Bańki – takie, w których spokojnie zmieściłoby się kilkoro dzieci. Potrafi skręcać balony, czyniąc z nich czapeczki, kwiatki, miecze świetliste, czy pieski. Potrafi się porozumieć z każdym dzieckiem, bez względu na jego nastrój czy charakter. Jest otwarty, kontaktowy, wesoły i skory do zabawy.

Szkolenie było porcją świetnej zabawy, ogromnej ilości informacji, które można spożytkować w pracy z dziećmi w bibliotece, a ponadto sporą dawką prakty-

ki. Skręcałyśmy balony, malowałyśmy buźki, robiłyśmy Wielkie Bańki, uczestniczyłyśmy w zabawach – słowem, nauka przez praktykę. Było bardzo sympatycznie, bardzo swobodnie, bez stresu.

Tak naprawdę bibliotekarki zajmują się animacją czasu wolnego dla dzieci przy każdej imprezie bibliotecznej. Można powiedzieć, że jesteśmy takie biblioteczne animatorki. Możliwość zdobycia doświadczenia, informacji, przydatnych umiejętności, to ogromna pomoc dla nas i zawodowe wsparcie ze strony pracodawcy – chcemy się rozwijać, chcemy doskonalić nasze umiejętności, chcemy się uczyć, szkolić. Bo wtedy możemy działać jeszcze lepiej, niż dotąd.

Ewelina Krasińska
Pracownik filii nr 6 MBP, w Radomiu
Kinga Olbromska-Miłosz
Pracownik filii nr 16 MBP w Radomiu

Niepełnosprawni w bibliotece

Małgorzata Minda

„Osoby niepełnosprawne w instytucjach kultury – dostępność, funkcjonowanie, relacje" – to temat szkolenia, jakie zorganizowała 25 marca 2014 r. Biblioteka m. st. Warszawy we współpracy z Programem Rozwoju Bibliotek. Skierowane było do bibliotekarzy, którzy zamierzają zwiększyć otwartość i dostępność swoich placówek dla niepełnosprawnych użytkowników.

Szkolenie prowadzili specjaliści, pracujący na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych i dostępności środowiska instytucjonalnego dla tej grupy klientów: Agata Gorgolik – konsultantka w Biurze ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Warszawskiego, Sławomir Strugarek – specjalista w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych w pracy i dostępie do informacji przy zastosowaniu nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, Michał Żejmis – specjalista w zakresie rozwoju dostępności Biblioteki Narodowej dla osób niepełnosprawnych, dziennikarz radiowy i telewizyjny zajmujący się problematyką funkcjonowania w społeczeństwie osób niepełnosprawnych.

Spotkanie podzielone zostało na dwa moduły: wykład i warsztaty. W części wykładowej prowadzący scharakteryzowali stopnie i rodzaje niepełnosprawności, jakie występują w polskim ustawodawstwie oraz przedstawili zasady dobrego komunikowania się z osobami niepełnosprawnymi. Wspólnie z uczestnikami szkolenia stworzyli niezbędnik savoir – vivreu pracownika instytucji kultury. Podali wskazówki i udzielili praktycznych porad dotyczących zasad komunikowania się z niepełnosprawnymi w zależności od rodzajów ich dysfunkcji. Ważnym punktem programu była kwestia rozwiązywania konfliktów i trudnych sytuacji, które mogą zaistnieć w bibliotekach z udziałem osób niepełnosprawnych. Przeprowadzone zostały ćwiczenia w rozwiązywaniu przykładowych sytuacji konfliktowych. Kolejną część wykładu poświęcono nowoczesnym technologiom informacyjno-komunikacyjnym, użytkowanym przez

Próba kontaktu z niesłyszącą

osoby niepełnosprawne. Zaprezentowano sprzęt, oprogramowanie komputerowe, aplikacje do urządzeń mobilnych przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi i motorycznymi.

Druga cześć szkolenia składała się z warsztatów symulacyjnych. Uczestnicy, podzieleni na grupy, mieli możliwość doświadczenia skutków dysfunkcji narządu słuchu i wzroku. Bibliotekarze próbowali nawiązać kontakt z osobą głuchą (odpowiednio zagłuszonym członkiem grupy) oraz przemieszczać się z zasłoniętymi oczami przy użyciu białej laski. Prezentowano również filmy, poruszające wybrane aspekty funkcjonowania w społeczeństwie osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Podczas warsztatów dowiedziałyśmy się, jak podnieść poziom obsługi niepełnosprawnych użytkowników biblioteki i sprawić, aby chętnie korzystali z oferty tej instytucji kultury i stali się jej stałymi klientami. Naszą obecność na szkoleniu uważamy za potrzebną, a zdobytą wiedzę z pewnością wykorzystamy w pracy zawodowej.

Małgorzata Minda
Pracownik Wypożyczalni dla Dzieci
MBP w Radomiu

Pisarze w Wierzbicy

Aneta Podkowa

W 2013 r. Gminna Biblioteka Publiczna w Wierzbicy otrzymała dotację od Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na zorganizowanie czterech spotkań autorskich.

Pierwsze z nich odbyło się 21 czerwca z mazurską pisarką Katarzyną Enerlich. Jak się okazało pani Kasia to kobieta pełna ekspresji, wulkan energii i jednocześnie osoba bardzo zajęta. Z Mrągowa przyjechała po dwumiesięcznych uzgodnieniach terminu. Na wstępie podziękowała GKRPA w Wierzbicy za wsparcie biblioteki, bo dzięki temu doszło do spotkania. Jedną ze swych książek „Kiedyś przy błękitnym księżycu", autorka poświęciła problemowi dorosłych dzieci alkoholików, które cierpią przez całe życie, bo rany z dzieciństwa nie chcą się zabliźnić. W czasie spotkania oczarowała czytelników i nas swoim wystąpieniem. O sobie powiedziała, że potrafi dobrze robić trzy rzeczy: gadać, pisać i gotować. Następnie opowiedziała o swojej twórczości, a przede wszystkim o tym, że jej książki mają niewielki dodatek fikcji, bo opisuje w nich osoby, które zna i które wyraziły na to zgodę. Powiedziała, że życie niemal każdego z nas jest tematem na książkę, bo jest prawdziwe i realne a nie lukrowane.

Akcja jej powieści zazwyczaj rozgrywa się na prowincji, w małych mazurskich miasteczkach, które mają pewną wadę lub, jak niektórzy mówią, zaletę, polegającą na tym, że wszyscy się znają i wszystko o sobie wiedzą. Seria jej książek „Prowincja pełna marzeń" i pozostałe trzy części są nam bliskie, ponieważ my też jesteśmy mieszkańcami prowincji. Sama autorka oznajmiła że lubi prowincję i dobrze się w niej czuje w przeciwieństwie do zgiełku dużych miast.

Kolejne spotkanie dla dorosłych czytelników odbyło się 15 października z naszą rodzimą pisarką Grażyną Jeromin-Gałuszką, która pochodzi z Sosnówki koło Radomia. Po przywitaniu pani Grażyna w paru zdaniach zapoznała przybyłych ze swoją twórczością, po czym wciągnęła wszystkich do gorącej dyskusji na temat jej pisarstwa, bohaterów książek i jej osobistych doświadczeń. Dowiedzieliśmy się, że bohaterki jej powieści (jej twórczość jest skierowana przede wszystkim do kobiet), są postaciami fikcyjnymi i nie mają swoich pierwowzorów w rzeczywistości. Jak sama powiedziała, wszystkie postaci wyczarowuje w głowie i ma nadzieję, że fantazji starczy jej na kilka kolejnych powieści. Jej pierwszymi recenzentami są mąż i dzieci.

O sobie powiedziała, że bardzo lubi przyrodę, zwierzęta i życie na wsi co również można zauważyć w jej powieściach.

Grażyna Jeromin-Gałuszka zadebiutowała powieścią „Złote nietoperze", któ-

Kolejka po autografy Agnieszki Frączek

Grażyna Jeromin-Gałuszka wśród czytelniczek swoich książek

rą zdobyła I miejsce w konkursie literackim „Kolory życia". W swoim dorobku ma pięć książek, a w listopadzie ukaże się jej kolejna powieść. Zdradziła również, że pisze kontynuację powieści „Magnolia", ponieważ czytelnicy i wydawca czuli niedosyt i byli bardzo zainteresowani dalszymi losami bohaterów.

Kolejne dwa spotkania były adresowane do młodych czytelników. Pierwsze z nich odbyło się we wrześniu, w ramach obchodów Roku Juliana Tuwima. Gościliśmy Agnieszkę Frączek – poetkę, autorką książek dla dzieci. W spotkaniu uczestniczyły przedszkolaki oraz uczniowie klas I-III ze szkoły podstawowej w Wierzbicy. Pisarka ciekawie opowiadała maluchom o młodym Julku, jego dziecięcych zabawach i niesfornych wybrykach, które sam nazywał bzikami. O nieposkromionej ciekawości, fantazji i różnorodnych pasjach, dzięki którym wyrósł na wielkiego poetę. Pani Agnieszka opowiadając o Julku Tuwimie posiłkowała się fragmentami swojej książki, poświęconej młodości poety, zatytułowanej „Rany Julek". Podczas spotkania prezentowała również inne utwory własnego autorstwa. Zadawała pytania, dotyczące jej twórczości i postaci Tuwima, na które dzieci chętnie odpowiadały. Same również zadawały pytania poetce dotyczące ilości napisanych przez nią utworów oraz tego, skąd czerpie pomysły na kolejne teksty. Na zakończenie spotkania autorka podpisywała swoje książki, opatrując je zabawnymi dedykacjami.

Ostatnie spotkanie odbyło się w listopadzie. Gościem był radomski regionalista Zenon Gierała. Na spotkanie z uczniami szkół podstawowych z Łączan, Polan, Dąbrówki Warszawskiej i Zalesie przygotował wykład wzbogacony prezentacją i kolorowymi fotosami. Podczas spotkania opowiadał legendy o zamkach, miejscowościach i wydarzeniach historycznych ziemi radomskiej. Niektóre z nich były pełne grozy.

W drugiej części spotkania pan Zenon opowiadał między innymi o zwyczajach andrzejkowych, panujących na naszym terenie w minionym stuleciu. Młodzież była ciekawa własnej przyszłości i chętnie brała udział we wróżbach i innych zabawach związanych z tą tradycją.

Na zakończenie nawiązał do swojej najnowszej książki „Cygańskie srebro. Baśnie polskich Cyganów nizinnych" i wprowadził uczestników spotkania w kulturę i tradycje romskie. Spotkanie z pewnością na długo zapadnie w pamięci uczestników, tym bardziej, że można było kupić książkę i zyskać autograf autora. Każda z uczestniczących szkół otrzymała pamiątkowy dyplom z podpisem Zenona Gierały.

Wszystkie spotkania, mimo iż ich organizatorem była biblioteka, odbyły się gościnnie w sali Gminnego Ośrodka Kultury. Biblioteka w Wierzbicy nie dysponuje pomieszczeniem, w którym mogą się odbywać spotkania w tak licznym gronie.

Aneta Podkowa
Dyrektor GBP w Wierzbicy

Na szlaku kapliczek

Wanda Karwicka

W ramach Programu „Działaj Lokalnie 2013" Koło Gospodyń Wiejskich z Jedlni przeprowadziło projekt „Na szlaku kapliczek". Wydawcą albumu pod tym samym tytułem jest KGW z Inicjatywy „Działaj Lokalnie" Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, pod patronatem Stowarzyszenia Centrum Młodzieży Arka w Radomiu, przy wsparciu środków pozyskanych z Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Lokalnej Organizacji Grantowej. W albumie, którego autorką jest Danuta Szegda-Pestka, znalazły się zdjęcia i opisy 33 unikalnych kapliczek z terenu gminy Pionki.

Projekt był realizowany od września 2013 roku do 22 stycznia 2014 roku. Udział w konkursie wzięli uczniowie ze szkół z Jedlni i z Jaroszek. Nauczyciele i opiekunowie: Jolanta Mazur, Teresa Bachanek, Robert Łubczyński wybrali prace konkursowe w kategorii opowiadanie, plakat, rysunek, fotografia, wiersz, makieta kapliczki oraz prezentacja multimedialna. Prace zostały zaprezentowane na wystawie w naszej bibliotece.

Finał konkursu odbył się 22 stycznia 2014 roku w Gminnej Bibliotece Publicznej im. ks. J. Gackiego w Jedlni. Na uroczystość przybyła dyrektor MBP w Radomiu Anna Skubisz-Szymanowska, przedstawiciele władz gminy Pionki: Przewodniczący Rady Gminy – Tomasz Wojciech Wróbel, radna – Iwona Jaroszek, sołtysi z naszego terenu, prezes Stowarzyszenia Jedlnia Wojciech Pestka, członek zarządu Stowarzyszenia Jedlnia Wiesław Jaroszek, redaktor czasopisma „Nad Zagożdżonką" – Roman Fido, redaktor naczelna „Naszej Jedlni" oraz autorka albumu „Na szlaku kapliczek", mieszkańcy gminy, nauczyciele i młodzież z obu uczestniczących w konkursie szkół. Gości i uczestników powitała dyrektor GBP w Jedlni Wanda Karwicka. Następnie głos zabrała Danuta Szegda-Pestka. Przybliżyła historię małej architektury, która powoli zanika i podziękowała za pomoc w zbieraniu materiałów.

W dalszej części odbyła się prezentacja prac konkursowych oraz występ uczniów ze szkoły w Jedlni: Kamila Rydza, Joanny Sułek i Magdaleny Widerskiej, którzy zaśpiewali pieśni maryjne i patriotyczne oraz zaprezentowali pokaz multimedialny „Na szlaku kapliczek".

Uczestnicy konkursu otrzymali nagrody ufundowane przez GBP oraz ks. proboszcza kanonika Janusza Smerdę. Po zakończeniu uroczystości wszyscy goście zostali zaproszeni na herbatę i ciasto.

Nagrodzeni zostali: Zuzanna Potacka, Faustyna Suchecka, Paulina Stankiewicz, Karolina Kowalska, Andżelika Wojdat, Julia Sułek, Aleksandra Siczek, Joanna Maciejewska, Olga Wróbel, Jadwiga Maciejczyk, Rafał Rospendowski, Joanna Sułek.

Autorka
Dyrektor GBP w Jedlni gm. Pionki

Ferie na ludowo

Małgorzata Kosel

Tegoroczne ferie zimowe w oddziale dla dzieci iłżeckiej biblioteki przebiegały pod hasłem „Ferie z Oskarem". Zostało ono podyktowane 200. rocznicą urodzin Oskara Kolberga, polskiego etnografa, folklorysty i kompozytora, wywodzącego się z ziemi radomskiej, w związku z faktem, że rok 2014 ogłoszono rokiem tego twórcy i badacza ludowych obyczajów.

Zajęcia opierały się na zabawach świetlicowych, literackich oraz pracy z tekstem czytanym bądź opowiadanym. Na kanwie tekstów, ułożony został program zajęć z wykorzystaniem metod i form pedagogiki zabawy: zajęcia plastyczne, zabawy świetlicowe, muzyczne, konkursy, głośne czytanie, zabawy ruchowe, zespołowe a także pogadanki.

Głównym celem zajęć było zaproponowanie ciekawej oferty spędzenia wolnego czasu przez najmłodszych mieszkańców naszego miasteczka oraz popularyzacja czytelnictwa i przybliżenie twórczości Oskara Kolberga.

Pierwszego i drugiego dnia dzieci zmagały się z zaprojektowaniem stroju ludowego, czy to w formie obrazka, czy jako lalki kukiełki z „Dzieł wszystkich" Oskara Kolberga i z innych książek o etnografii. Dzięki temu poznały wiele ciekawostek związanych z dawną modą, ubiorem odświętnym i codziennym. W mini konkursie czytelniczym „Czy znasz te baśnie?" poznały „Baśnie, opowieści, gadki przez Oskara Kolberga zebrane" oraz opowiadanie „Jak to ze lnem było" i fragmenty „Pyzy na polskich dróżkach".

W kolejnych dniach ferii, dzieci wykonywały projekty „Ludowej mapy polski", zaznaczając najważniejsze informacje dotyczące folkloru, legend, symboli i obyczajów z wybranych regionów. Podczas zajęć ruchowo-tanecznych poznawały dawne zabawy ludowe: „Uciekaj myszko do dziury", „Kółko graniaste", „Mam chusteczkę haftowaną", „Chodzi lisek koło drogi" oraz podstawowe tańce ludowe: krakowiaczek, walczyk, polka, chodzony, w oparciu o muzykę Klanzy. Nie zapomnieliśmy przybliżyć dzieciom rebusów z przysłowiami, dawnych powiedzeń zaczerpniętych ze zbiorów Kolberga, a obecnych w naszym codziennym życiu do dziś. Pracowaliśmy metodą kalamburów. Uczestnicy zabawy świetnie radzili sobie z zadaniami, pokazując je, bądź rysując na kartonie. Gracze puścili wodze fantazji, dzięki czemu było mnóstwo śmiechu i radości. Młodsze dzieci uczestniczyły w turnieju na najpopularniejsze wyliczanki i rymowanki. Na podstawie dostępnej w bibliotece literatury poznały również rymowanki pisane dawną gwarą. Niektórymi, np.: „Siedzi Jasio w ogródeczku…", „Wszedł Cygan na drabinę…", „Ele-mele-dudki…", dzieci były zachwycone. Wspólnie poznawaliśmy krótkie przyśpiewki związane z pracami polowymi. Kilkanaście razy został przeprowadzony konkurs pięknego czytania tych tekstów oraz najbardziej typowych legend, charakterystycznych dla danego regionu polski, w szczególności Mazowsza.

Modelowanie z gliny, masy solnej, modeliny

Dzieci nie nudziły się również na takich zajęciach jak modelowanie z gliny rzeźbiarskiej, masy solnej, modeliny, ciastoliny oraz granulatu plastycznego.

Nie obyło się bez wykonania pięknych wycinanek ludowych, również typu klapok, ozdób z krepiny i tradycyjnej bibuły. Prawdziwym hitem okazały się, zajęcia „Na szkle malowane" i „Biżuteria ze starego kufra". Były to działania plastyczne, polegające na malowaniu witraży, widoczków na szklanych płytkach i naczynkach, różnorodnych wzorów z elementami motywów regionalnych. Na zajęciach tworzenia biżuterii, dzieci wykonywały prawdziwe cudeńka z koralików i kryształków – naszyjniki, bransoletki, kolczyki, pierścionki.

Podczas ferii był również maraton czytania baśni „Przez różową szybkę" i „Dary czterech wróżek" Ewy Szelburg-Zarembiny.

Dawne techniki czerpania papieru oraz zajęcia z wykorzystaniem origami, zarówno klasycznego jak również z koła i kwadratu dla dzieci młodszych, było propozycją twórczych działań. Starsze dzieci wykonywały budowle z wikliny papierowej i płaskorzeźby z mokrej masy gazetowej.

Zaangażowanie było tak duże, że dzieci zachęcone twórczymi działaniami pomagały przygotować dekoracje na bal karnawałowy, podczas którego odbyło się rozstrzygnięcie trwającego cały rok konkursu o tytuł najaktywniejszego czytelnika oddziału dla dzieci za 2013 rok.

Na zakończenie ferii odbyło się spotkanie organizacyjno-informacyjne dla dzieci i ich rodziców, dotyczące projektu „Funenglish w bibliotece" – interaktywnego kursu angielskiego dla dzieci. Iłżecka biblioteka otrzymała bezpłatny dostęp do e-learningowej platformy, uczącej języka angielskiego metodą immersion, polegającą na „zanurzeniu w języku angielskim". W kursie będą uczestniczyły dzieci w wieku 6 – 12 lat. Przedsięwzięcie będzie prowadzone w ramach współpracy z fundacją rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Podsumowanie i zakończenie ferii dla najaktywniejszych dzieci, odbyło się 6 marca. Dzieci otrzymały pamiątkowe dyplomy i drobne upominki. Została otwarta wystawa prac plastycznych, które wykonali uczestnicy Ferii w bibliotece.

Małgorzat Kosel
Pracownik Oddziału dla Dzieci
MGBP w Iłży

Najaktywniejsi czytelnicy roku 2013 nagrodzeni

Małgorzata Kosel

Występ przedszkolaków z Bajkowego dworku.

Co roku podczas zimowych ferii, na uroczystym Balu Karnawałowym, Oddział dla Dzieci MGBP – Iłża, finalizuje trwający cały rok konkurs czytelniczy o tytuł Najaktywniejszego Czytelnika Roku. Liczne nagrody i wyróżnienia, przyznano w następujących kategoriach:

- czytelnicy debiutujący, czyli nowo zapisani do biblioteki – 10 nagród dla przedszkolaków i 10 nagród dla dzieci do 12 lat,
- kategoria przedszkolaki – uhonorowano 20 laureatów,
- kategoria uczniowie do 13 lat – przyznano 30 nagród,
- kategoria gimnazjaliści i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych – 10-ciu laureatów,
- kategoria rodzinne czytanie (na jedną kartę czytelniczą wypożycza dwoje, troje i więcej dzieci) – uhonorowano 5 rodzin.

Wyróżnionych zostało również 12 spośród 747 czytelników zarejestrowanych w dziale dziecięcym w 2013 roku. Podstawowym kryterium była liczba wypożyczonych i przeczytanych w ciągu minionego roku kalendarzowego książek. Dodatkowe punkty, warunkujące przyznanie nagrody, określał regulamin. Były to między innymi: systematyczność korzystania z oferty bibliotecznej, przestrzeganie regulaminu biblioteki, uczestnictwo w różnorodnych konkursach, zajęciach czytelniczych i imprezach bibliotecznych, organizowanych przez iłżecką placówkę. Dodać należy, że czytelnicy Oddziału dla Dzieci w ubiegłym roku wypożyczyli 11 276 książek i czasopism, zaś na miejscu w bibliotece skorzystali z 5 823 książek i czasopism.

Dla wszystkich laureatów konkursu i przybyłych na uroczystość gości przedszkolaki z Bajkowego Dworku, przygotowały przedstawienie o magii płynącej z książek dla dzieci, która rozbudza dziecięcą wyobraźnię na całe życie.

Wręczenie nagród i dyplomów odbyło się w sali czytelni, która udekorowana została na ludową nutę, zgodnie z hasłem tegorocznych ferii – „Ferie z Oskarem".

Dyplomy i nagrody, ufundowane przez bibliotekę, wręczali przedstawiciele iłżeckiego samorządu: Grzegorz Kopciał – Sekretarz Urzędu Miejskiego w Iłży, radni: Renata Orawiec i Stanisław Kuc oraz dyrektor iłżeckiej biblioteki Teresa Niewczas.

Dla rodziców najaktywniejszych czytelników Burmistrz Iłży – Andrzej Moskwa przekazał 5 egzemplarzy albumu „Śladami Leśmiana, Malczewskiego, Dygasińskiego" autorstwa Jerzego Madejskiego, opisującego związki tych pisarzy z regionem. W przerwie balu do zmagań o wygranie książki dla rodziców, po serii pytań przygotowanych przez bibliotekarki, wyłoniona została pięcioosobowa grupa dzieci, które otrzymały pytania w zalakowanych kopertach. Każdy uczestnik odpowiadał na 5 pytań, dotyczących naszego miasta, jego historii i literatów, którzy związani byli z Iłżą. Po podliczeniu punktacji okazało się, że przewagę miały dziewczęta. Nagrody dla swych rodziców wygrali: Katarzyna Węglicka, Karolina Dziura, Magda Ogonowska, Jakub Zaborowski, Maksymilian Paczyński. Dalsza zabawa i liczne konkursy, przeprowadzone podczas balu, dostarczyły uczestnikom wielu miłych chwil i niezapomnianych wrażeń.

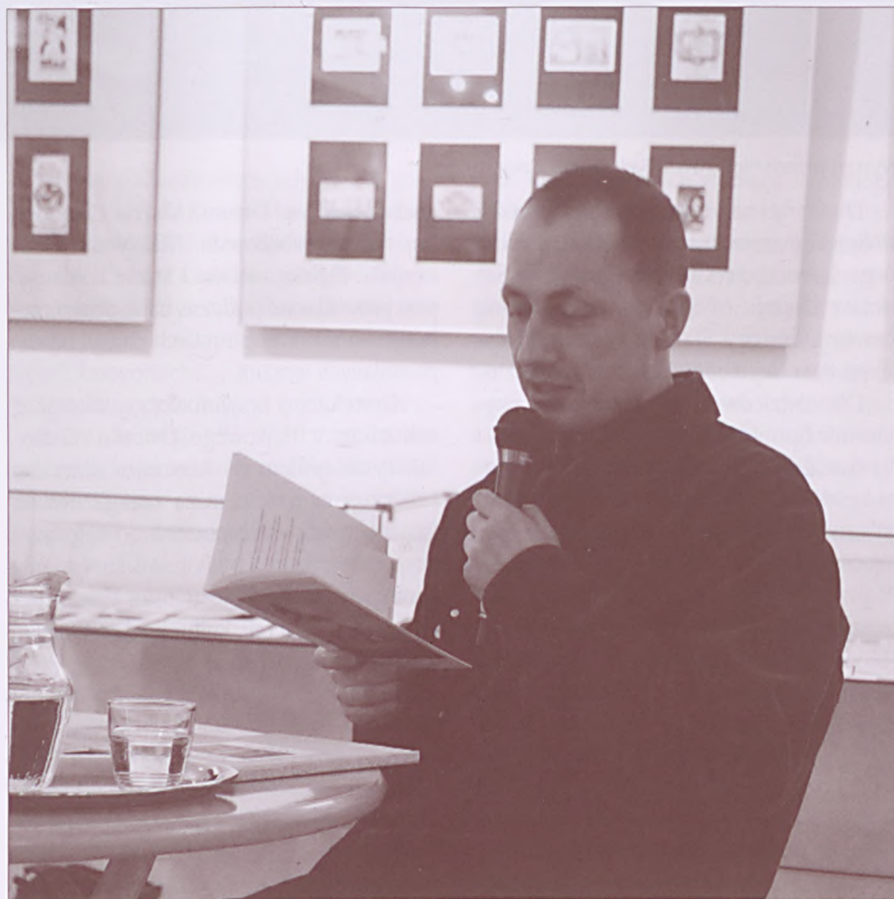
Gratulujemy brawurowej gry aktorskiej maluchom z Bajkowego Dworku. Gratulujemy wszystkim wyróżnionym dzieciom i dziękujemy rodzicom za zaangażowanie i zachęcanie swoich pociech do całorocznego odwiedzania biblioteki i korzystania z naszego księgozbioru oraz uczestnictwa w naszej ofercie kulturalnej, związanej z książką i czytelnictwem.

Małgorzata Kosel
Pracownik Oddziału dla Dzieci
MGBP w Iłży

Michał Sobol – *Pulsary*

Zofia Maj

21 listopada 2013 roku, podczas IV Radomskich Targów Wydawnictw Regionalnych, nastąpiło wręczenie Nagrody Literackiej Miasta Radomia. Nagrodę w kategorii książka literacka zdobył Michał Sobol za tom poezji „Pulsary". Poeta urodził się w Cerekwi w gminie Zakrzew, jego kandydaturę do nagrody zgłosiła Gminna Biblioteka Publiczna w Zakrzewie. Chciałabym przybliżyć czytelnikom „Bibliotekarza Radomskiego" postać poety i jego twórczość.

Michał Sobol – spotkanie z czytelnikami w MBP w Radomiu 4.04.2014 r.

Michał Sobol urodził się w 1970 roku. Dzieciństwo spędził w Cerekwi, tu ukończył szkołę podstawową. Następnie uczył się w Technikum Leśnym w Zagnańsku. Studiował w Krakowie – ukończył filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz historię Kościoła na Papieskiej Akademii Teologicznej. Wiersze zaczął pisać w wieku dwudziestu lat, początkowo jego utwory ukazywały się w czasopismach literackich – „Więzi", „Znaku", „NaGłosie", „Twórczości", „Zeszytach Literackich". Debiutancki tomik „Lamentacje" otrzymał prestiżową Nagrodę im. Kazimiery Iłłakowiczówny za najlepszy debiut poetycki 2001 roku. W 2007 roku ukazał się zbiór wierszy „Działania i chwile", a w roku 2010 kolejny tomik „Naturalia". Jego utwory były tłumaczone na język angielski, hiszpański oraz kataloński, znalazły się także w antologii poezji polskiej w Hiszpanii. Poeta jest stypendystą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Michał Sobol zaliczany jest do grona wybitnych polskich poetów młodego pokolenia. Podczas festiwalu Poznań Poetów wystąpił w panelu „Ich jest jutro", w gronie poetów młodego pokolenia, wskazanych przez starszych mistrzów pióra.

W sierpniu 2013 roku ukazał się nowy tomik poezji Michała Sobola zatytułowany „Pulsary". Tym, co szczególnie wyróżnia ten tom, są dwa cykle wierszy. Pierwszy to szesnaście opowieści o Panu Orkuszu, z których każda jest jednym wielokrotnie złożonym zdaniem. Pan Orkusz jest emerytowanym nauczycielem języków martwych, mędrcem i mentorem, a jego słuchaczem jest chłopiec. Drugi cykl nosi tytuł „Kolekcja" i składa się z dwunastu opisów włoskich miast przedstawionych jako „Okazy". Nie jest to jednak „relacja zachwytu" – jak to określa poeta Adam Wiedemann. „Wie o tych miastach więcej niż one wiedzą o sobie". Patrzy okiem świadomego i krytycznego obserwatora z innej części Europy, stąd to wiersze dalekie od tego, co kojarzymy z liryczną turystyką. Szczególne miejsce w zbiorze zajmuje wiersz „1981–1983?", jak wyznał autor, to jego ulubiony wiersz.

„Pulsary" zyskały bardzo dobre recenzje krytyków, m.in. Adama Zagajewskiego. Tomik został także doceniony przez jury Nagrody Literackiej Miasta Radomia. Ogłaszający werdykt Jarosław Klejnocki, dyrektor Muzeum Literatury w Warszawie, podkreślił, że jest to tom wybitny. Poezja Michała Sobola – bardzo dojrzała, nakierowana na to, co w człowieku jest szczególne, paradoksalne, ukazuje aspekty życia pomijane na co dzień. Jury nagrodziło autora za „przenikliwość i głębię", za „rygorystycznie skomponowany, spójny tom", za „dobrą prowincjonalność poza modami i nagrodami", za „odważną obronę pojedynczości w świecie", gdzie „życie biegnie na przeliczaniu kilku małych liczb bliskich zeru i znajomość tych wielkich nic nie da".

Bardzo się cieszę, że książka Michała Sobola została wyróżniona spośród ponad dwudziestu zgłoszonych w tej kategorii. Zwyciężyła znakomita poezja.

Sobol Michał. *Pulsary*. – Warszawa: Nisza, 2013

Zofia Maj
Dyrektor GBP w Zakrzewie

Wypożyczalnia Główna

Bogumiła Grabowska

TEEGE Jennifer, SELLMAIR Nikola . **Amon. Mój dziadek by mnie zastrzelił** . – Warszawa: Wydawnictwo Pruszyński i S-ka, 2014. – 296 s.; cena 36,00

Jestem w Centralnej Bibliotece w Hamburgu i trzymam w ręce książkę... Na okładce widnieje zdjęcie kobiety... Spoglądam na podtytuł: Historia Moniki Goth, córki komendanta obozu koncentracyjnego... Przecież znam to nazwisko! Tak nazywa się moja matka, która oddała mnie do domu dziecka... Takim słowami autorka zaczyna pisać swoją historię. Jennifer Teege urodziła się w 1970 roku. Jest córką Niemki i Nigeryjczyka. Jako noworodek została oddana do domu dziecka, a w wieku siedmiu lat adoptowana. Obecnie mieszka w Hamburgu. Będąc w bibliotece przez przypadek odkryła książkę napisaną przez jej biologiczną matkę. Dowiedziała się, że jej dziadek ze szczególnym okrucieństwem mordował Żydów w obozie w Płaszowie. Wkrótce postanowiła napisać własną historię. Jest to historia wnuczki Amona Gotha, zbrodniarza wojennego. Autorka wyrusza w podróż, szuka świadków, przytacza fakty. Jej zadanie jest bardzo trudne, ponieważ dowiaduje się, że babcia popełniła samobójstwo, a matka porzuciła ją. Z wielką odwagą i przejęciem opowiada swoją historię młodzieży żydowskiej w miejscu dokonywanych przez jej dziadka zbrodni. Książka bardzo wzruszająca, oparta na faktach. Dlaczego Jennifer szuka prawdy, podobieństwa do ojca, matki i dziadka? Dlaczego broni ich? Na te i wiele innych pytań znajdziemy odpowiedź właśnie w tej książce.

WACHOWICZ Barbara. **Siedziby wielkich Polaków: od Reja do Kraszewskiego**. – Warszawa: Wydawnictwo Świat Książki, 2013. – 421 s.; cena 38,00

Książka „Siedziby wielkich Polaków..." to niesamowita kopalnia wiedzy, to opowieść o ludziach, którzy tworzyli naszą literaturę. Autorka rozpoczyna wędrówkę od czasów Mikołaja Reja, a kończy na czasach Józefa Ignacego Kraszewskiego. Każdy rozdział zaczyna fragmentem biografii danej postaci, dalej przybliża jej twórczość, prowadzi nas po dworach i miejscach, w których żyli i tworzyli najwybitniejsi Polacy. Opisuje również muzea, zwraca uwagę na szkoły, które mają za patrona sławną osobę i zachęca do zwiedzania, podając dokładny adres i e-maila. Prawdziwą ozdobą książki są zdjęcia przedstawiające słynne siedziby, dwory, ich otoczenie i wnętrza, a także pomniki i portrety opisywanych osób. Polecam ten i następny, wydany już tom gawęd pt. „Siedziby wielkich Polaków: od Konopnickiej do Iwaszkiewicza.

GRZEBAŁKOWSKA Magdalena. **Beksińscy, portret podwójny**. – Kraków: Wydawnictwo Znak, 2014. – 424 s.; cena 44,00

„Beksińscy, portret podwójny" to opowieść o rodzicach, dzieciach, kobietach i mężczyznach. To rodzinna historia wrażliwych ludzi, którzy próbowali żyć po swojemu. To książka biograficzna dwóch bohaterów – ojca i syna. Ojciec, Zdzisław Beksiński, malarz, rzeźbiarz i fotograf. Syn, Tomasz Beksiński, dziennikarz muzyczny i prezenter radiowy. Grzebałkowska, rozmawiając ze znajomymi, przyjaciółmi i rodziną Beksińskich odsłania sekrety i tajemnice swoich bohaterów. Publikuje ich listy, opisuje dom w Sanoku, gdzie mieszkało i wychowywało się kilka pokoleń Beksińskich. Poznajemy ich kuzynów, zwyczaje, nawyki, a nawet kulisy powstawania obrazów Zdzisława. Życie Beksińskich kończy się tragicznie. Syn popełnia samobójstwo, ojciec zostaje zamordowany. Piękna i zarazem skomplikowana opowieść o nieporadnej miłości, samotności, różnych fobiach i emocjach ojca i syna. Grzebałkowska napisała: *Zdzisław Beksiński nigdy nie uderzy swojego syna. Zdzisław Beksiński nigdy nie przytuli swojego syna.* Czy tak było naprawdę?

KLIM Andrzej. **Seks, sztuka i alkohol. Życie towarzyskie lat 60**. – Warszawa: Wydawnictwo PWN, 2013. – 214S.; cena 44,00

Andrzej Klim książkę „ Seks, sztuka i alkohol..." podzielił na kilka rozdziałów, w których przybliża sylwetki najpopularniejszych postaci lat sześćdziesiątych: Zbyszka Cybulskiego, Agnieszki Osieckiej, Andrzeja Łapickiego, Daniela Olbrychskiego i wiele, wiele innych. Tytułem każdego rozdziału jest fragment piosenki z tamtych lat. Jesteśmy świadkami ślubów, rozwodów, wystawnych przyjęć i suto zakrapianych imprez, na których bawili się artyści. Autor zaprasza nas również do kabaretów, klubów studenckich, kultowych miejsc, odsłania kulisy życia polskiej elity w ośrodkach wypoczynkowych i sanatoriach. Wszystkie te informacje zostały zaczerpnięte z rozmów i wywiadów przeprowadzonych z bohaterami książki. Całość wzbogacona jest licznymi fotografiami i anegdotami z życia artystów. Jest to ciekawa opowieść o życiu prywatnym i zawodowym artystów w czasach PRL-u.

Bogumiła Grabowska
Pracownik Wypożyczalni Głównej MBP w Radomiu

Wypożyczalnia dla Dzieci

Małgorzata Minda

CHOTOMSKA Ewa, GRABOWSKI Andrzej Marek. **Zając Poziomka**. – Łódź: Wydawnictwo Literatura, 2013. – 81 s.; cena 23,90

Nie koziołek, nie biedronka,
lecz to ja, Zając Poziomka,
ogon, uszy, zęby dwa!
Hej Poziomka, hej to ja!

W ten zabawny sposób przedstawia się Zając Poziomka, jeden z najsympatyczniejszych szaraków na świecie, bohater programów telewizyjnych dla najmłodszych, znany zarówno dzieciom, jak i dorosłym. Książka Ewy Chotomskiej i Andrzeja Marka Grabowskiego to zbiór ciekawych historyjek opisujących perypetie Poziomki. Rezolutny zając mieszka w małym domku na skraju Zaczarowanego Lasu. Przez cały dzień bryka, kica i podskakuje. Wszędzie go pełno. Ma mnóstwo pomysłów na wesołą zabawę i pożyteczną pracę. Czasem też coś spsoci, ale nigdy nie robi tego specjalnie. Stara się być dobry i miły dla sąsiadów. Mówi grzecznie: „proszę", „dziękuję", „przepraszam". Nie grymasi przy jedzeniu, uwielbia warzywa i zawsze pamięta o myciu zębów.
Jeśli chcecie poznać więcej przygód wesołego szaraka, albo dowiedzieć się, jak z beczki po ogórkach zrobić karuzelę, a ze starego fotela helikopter, koniecznie przeczytajcie pamiętnik Zająca Poziomki. Książka ta to idealna propozycja dla każdego bez względu na wiek czy płeć. Jest optymistyczna i z pewnością rozśmieszy nawet największego ponuraka.

PAŁASZ Marcin. **Sposób na Elfa**. – Kraków: Wydawnictwo Skrzat, 2012. – 215 s.; cena 18,00

Duży i Młody – ojciec i syn, to jedni z głównych bohaterów powieści Marcina Pałasza *Sposób na Elfa*. Pewnego dnia w ich domu pojawia się ELF (ang. Extraordinary Life Form) – Bardzo Niezwykła Forma Życia. Ma duże błyszczące oczy i śmieszne spiczaste uszy. Nie jest to jednak żaden stwór z bajki, ale prawdziwy pies. Elf od szczeniaka mieszka w schronisku. Życie na wolności zna tylko z opowiadań innych psów. Tak jak wszystkie bezpańskie zwierzęta czeka, aż nadejdzie jego wielki dzień. Dzień, w którym spotka własnego Człowieka, takiego do oswojenia i wyprowadzania na spacery. Marzenie Elfa szybko się spełnia. Znajduje Człowieka, a nawet dwóch. Trafia do ich domu i rozpoczyna proces oswajania nowych właścicieli. Na początku sam czuje się trochę niepewnie w nieznanym otoczeniu i wszędzie dostrzega Śmiertelnie Groźne Rzeczy. Z czasem jednak daje się poznać jako doskonały tropiciel złodziei i obrońca okolicznych kotów. Życie w nowym domu byłoby pieskie, gdyby nie pewne zmartwienie. Elf bardzo tęskni za swoją siostrą Erką, która została w schronisku. Postanawia znaleźć dla niej nowy dom i odpowiedniego Człowieka. Jak potoczą się losy Elfa i jego Ludzi? Czy uda mu się wydostać Erkę ze schroniska? Jeśli chcecie znać odpowiedzi na te pytania przeczytajcie książkę Marcina Pałasza. W zabawny sposób pokazuje ludzki świat z perspektywy czworonoga. Opowiada o bezwarunkowej miłości psa do właścicieli i właścicieli do pupila.
Książka wyróżniona za tekst literacki w Konkursie Książka Roku 2012 Polskiej Sekcji IBBY.

SZCZYGIELSKI Marcin. **Arka czasu czyli wielka ucieczka Rafała od kiedyś przez wtedy do teraz i wstecz**. – Warszawa: STENTOR, 2013. – 286 s.; cena 30,00

Arka czasu to historia Rafała Grzywińskiego – żydowskiego dziewięciolatka, który razem z dziadkiem mieszka w warszawskim getcie. Chłopiec nazywa je Dzielnicą. Myśli, że to taka sama dzielnica jak wszystkie inne w mieście. Nie dziwią go spotykane na ulicach patrole niemieckich żołnierzy, łapanki i egzekucje. Dla niego to normalne życie. Nie zna innego. Czasami zastanawia się dlaczego na każdym kroku dostrzega tak wiele okrucieństwa i przemocy, ale myśli, że tak właśnie wygląda świat. Ucieczką od brutalnej rzeczywistości jest dla chłopca czytanie książek. Kilkulatek z utęsknieniem czeka na każdą wizytę w bibliotece, chociaż wyprawa do niej jest bardzo niebezpieczna. Pewnego dnia otrzymuje od bibliotekarki powieść *Wehikuł czasu* H. G. Wellsa. Lektura robi na chłopcu ogromne wrażenie i odmienia całe jego życie. Kiedy Rafał przedostaje się na aryjską stronę, książka pomaga mu przetrwać najtrudniejsze chwile. Czyta ją tyle razy, ile poczuje strach lub osamotnienie. Pewnego dnia wychodzi z kryjówki i odnajduje wehikuł czasu. Dokładnie taki, o jakim czytał w książce Wellsa. Przenosi się nim do innego świata.
Jeśli jesteście zainteresowani dalszymi losami Rafała koniecznie przeczytajcie książkę Marcina Szczygielskiego. Jak arka czasu zabierze Was w podróż do okupowanej Warszawy i w piękny, wzruszający sposób pokaże Holocaust widziany oczami dziecka. Opowie o miłości, poświęceniu i nadziei, która nie umiera nawet w tragicznych czasach.
Książka nagrodzona w III Konkursie Literackim im. Astrid Lindgren za współczesną powieść dla dzieci i młodzieży. Wyróżniona w Konkursie Książka Roku 2013 Polskiej Sekcji IBBY.

PRZYBYLSKA Ewa. **Most nad Missisipi**. – Łódź: AKAPIT PRESS, 2012. – 140 s.; cena 29,00

Nastoletni Kuba – główny bohater powieści Ewy Przybylskiej pt. *Most nad Missisipi* to mieszkaniec blokowiska, przedstawiciel tzw. „trudnej młodzieży". Zbuntowany, opryskliwy z zielonym irokezem na głowie skutecznie odstrasza każdego, kto chociaż przez chwilę myślał o tym, aby nawiązać z nim kontakt. Wychowywany samotnie przez matkę, cierpiącą na depresję, czuje się niepotrzebny i niekochany. Pewnego dnia odnajduje jednak bratnią duszę, kogoś, kto naprawdę go rozumie. Do sąsiedniego mieszkania wprowadza się starsza kobieta – Teodora Kownacka. Różni się od innych pań w jej wieku. Nosi piękne, fantazyjne kapelusze z dużymi

rondami i zawsze ma swoje zdanie, którego potrafi bronić. Tak jak Kuba jest inna i zwraca na siebie uwagę otoczenia. Odmienność, indywidualizm i doskwierająca samotność sprawiają, że bohaterowie znajdują wspólny język, zaprzyjaźniają się. Któregoś dnia starsza pani znika, a Kuba staje przed trudnym zadaniem. Musi odnaleźć i uratować ukochaną sąsiadkę przed jej chciwym i bezwzględnym bratankiem. Pomagają mu w tym hakerka Monika, nieszczęśliwie zakochany dresiarz i kilku chuliganów sprzed bloku.

Powieść Przybylskiej to idealna propozycja dla młodzieży i dorosłych. Udowadnia, że nie zawsze warto ufać pierwszemu wrażeniu i pochopnie oceniać ludzi. Pokazuje piękny wzorzec bohatera – chłopaka pełnego pasji i zaangażowania, który wie, czym są przyjaźń i lojalność. Stawia czoła własnym lękom i słabościom, bezpiecznie pokonuje most nad Missisipi.

Książka Roku 2013 Polskiej Sekcji IBBY.

Małgorzata Minda
Pracownik Wypożyczalni Dla Dzieci MBP w Radomiu

Czytelnia Regionalna

Maria Kaczmarska

ABIŃSKI Leon. **Trybunał Skarbowy Radomski**. – Radom : Zespół Naukowy do Badań Dziejów Radomia ; Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich,2013. – 119 s. : fot., cena 18 zł.

Książka składa się z dwóch publikacji naukowych, wydanych w latach 1923-1924, i jak dotąd są to jedyne całościowe opracowania poświęcone Trybunałowi Radomskiemu. Pierwsza to rozprawa Leona Babińskiego „Trybunał Skarbowy Radomski", a druga to obszerny artykuł Józefa Rafacza „Trybunał Skarbowy Koronny". Jest to dosłowny przedruk tych prac, zachowujący wszelkie walory oryginałów, w tym dawną stylistykę tekstu i aparat naukowy. We wstępie ograniczono się jedynie do przybliżenia sylwetek obu autorów. Trybunał Skarbowy Koronny został powołany na mocy konstytucji z 1613 roku i funkcjonował przez 150 lat. Z początku sporadycznie, a od 1704 roku obrady odbywały się wyłącznie w Radomiu. Nic więc dziwnego, że w historii znany jest jako „radomski". W XVII-XVIII był jedyną centralną instytucją państwową, zbierającą się w naszym mieście, przyczyniając się do jego ożywienia i promocji.

ĆWIERZ Wojciech. **Miejsca pamięci narodowej w gminie Jastrzębia**. – Bartodzieje : Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju i Promocji Wsi Bartodzieje , 2013. – 38 s. ; il., cena 3 zł.

Celem niniejszej publikacji jest prezentacja miejsc upamiętniających postacie lub wydarzenia historyczne ważne dla narodu polskiego. Taki charakter mają pomniki, krzyże przydrożne, kapliczki, kopce, a w szczególności tablice pamiątkowe. Na przestrzeni dziejów, na terenach wchodzących obecnie w skład gminy Jastrzębia, rozgrywały się wydarzenia, które zapisały się w sposób szczególny na kartach historii. Wydawnictwo uzupełniają wspomnienia mieszkańców oraz biogramy następujących osób : Andrzeja Deskura, Kazimierza Mroza, Bolesława Machnio oraz Władysława Popisa. Są to ludzie, którzy swoją postawą i codzienną pracą na terenie gminy wcielali w życie ideały patriotyzmu.

IMAŃSKI Cezary. **Dzieje Zwolenia**. – Zwoleń : 2013. – 352 s. : fot., cena 20 zł.

Obszerna monografia Zwolenia szczegółowo opisująca jego dzieje – od czasów najdawniejszych do 1945 r. czyli zakończenia II wojny światowej. Czasy najnowsze obejmujące lata 1945-1989 oraz 1989 – 2013 zostały opisane w formie kalendarium. Książka napisana została w oparciu o dotychczasowe opracowania historyczne, dokumenty źródłowe oraz wywiady z około 200 osobami. Każdy rozdział opracowania został zaopatrzony w bibliografię. Uzupełnienie stanowi bogaty materiał ikonograficzny.

PAWLIK Edward. **Nekropolia przysuska : stary cmentarz rzymskokatolicki w Przysusze 1759–2012** – Przysucha : Dom Kultury, 2012. – 200 s. ; il., cena 18 zł.

Obszerna monografia zawierająca rys historyczny, ogólną charakterystykę oraz położenie geograficzne przysuskiego cmentarza. Jeden z rozdziałów zawiera nazwiska osób, które pełniły funkcje publiczne, bądź w inny sposób przyczyniły się do rozwoju lokalnej społeczności. Wykonana została inwentaryzacja wszystkich grobów, sporządzone plany cmentarza i kwater. Zamieszczony indeks zmarłych, pochowanych na cmentarzu pozwala określić i odszukać miejsce pochówku na planie zamieszczonym na końcu książki. Uzupełnienie książki stanowi bogaty materiał ikonograficzny. Autor ma nadzieję, że wydawnictwo zainteresuje mieszkańców Przysuchy, a zwłaszcza młode pokolenie, któremu przybliży przeszłość i pozwoli poczuć związki ze swoimi korzeniami, ze swoją „małą ojczyzną".

Maria Kaczmarska
Kierownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego MBP w Radomiu

Kronika

Marzena Berlińska, Zofia Nogaś

RADOM

7.01.2014. W Małej Galerii RTF otwarta została wystawa fotografii nadesłanych na konkurs towarzyszący Festiwalowi Piosenki Żeglarskiej i Turystycznej „Rafa 2013", zatytułowana „Takie moje wędrowanie".

7.01.2014. W Galerii „Ekslibris" zadebiutował Paweł Biedrzycki, radomianin studiujący w Szkole Filmowej w Łodzi. Zaprezentował wystawę fotografii „Faktury".

14.01.2014. W filii nr 6 w ramach cyklu spotkań „Czas niezapomniany. Radomianie i ich miasto w czasie wojny i okupacji" dr Sebastian Piątkowski mówił o Radomiu jako stolicy dystryktu i przemianach przestrzeni miasta.

14.01.2014. W sali wystawienniczej otwarta została poplenerowa wystawa prac uczniów Zespołu Szkół Plastycznych im. J. Brandta, uczestniczących w plenerze malarskim w Nałęczowie.

17.01.2014. Izabela Mosańska, autorka książek „Kształtując piękno" i „Z lirą w herbie", opowiadała o życiu muzycznym Radomia, a ilustrację muzyczną przygotowali Piotr i Jerzy Motyka oraz Jacek Kowalczewski z Bohdanem Czerskim i towarzyszącą im poetką Hanną Avis-Zembrzycką.

20.01.2014. Ciekawą prezentację o Stanisławie Wierzbickim, najbardziej znanym radomskim restauratorze okresu międzywojennego, przygotowała Ewa Kutyła. Wspomagała ją młodzież z I LO im. M. Kopernika, która nagrała i wyświetliła film „W jak Wierzbicki".

23.01.2014. W bibliotece promowano pierwszy tom rocznika naukowego „Radomskie Studia Humanistyczne", wydanego przez Zespół do Badań Dziejów Radomia.

31.01.2014. Liczna publiczność z zainteresowaniem wysłuchała wykładu dr. Sebastiana Piątkowskiego, który referował wojenne dzieje 72 Pułku Piechoty im. D. Czachowskiego, podczas kolejnego spotkania Klubu Historycznego im. S. Roweckiego „Grota".

4.02.2014. „Po drodze do Celin" to tytuł wystawy fotografii Justyny i Stanisława Wolaninów, prezentowanej w Małej Galerii RTF.

5.02.2014. W galerii „Ekslibris" debiutancką wystawę fotografii otworzył Dariusz Kilian członek Fotoklubu RP – Region Radomski. Wystawa nosiła tytuł „O świcie".

9.02.2014. W Sali wystawienniczej odbyła się doroczna aukcja prac prezentowanych na wystawie poplenerowej uczniów Szkoły Plastycznej im. J. Malczewskiego i Zespołu Szkół Plastycznych im. J. Brandta.

11.02.2014. O przestępczości w czasie okupacji opowiadał dr Sebastian Piątkowski w filii nr 6, podczas kolejnego spotkania z cyklu „Czas niezapomniany".

12.02.2014. Z okazji Roku Kolberga w Sali wystawienniczej otwarta została wystawa „Przyda się ludziom na długo", poświęcona życiu i działalności etnografa, prezentująca publikacje jego autorstwa i jemu poświęcone, a pochodzą ze zbiorów MBP w Radomiu.

13.02.2014. W „Galerii M-10" prace pt. „Co nam w duszach gra" zaprezentowała młodzież z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 4 z Oddziałami Sportowymi.

14.02.2014. W filii nr 6 z programem walentynkowym „Na serca nutę" wystąpili Hanna Avis-Zembrzycka i Jacek Kowalczewski.

19.02.2014. We współpracy z radomskim oddziałem PTTK filia nr 6 rozpoczęła nowy cykl spotkań „Nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej". Wykład „Na szlakach regionu radomskiego" wygłosił Łukasz Sobol, prezes PTTK.

20.02.2014. Dr Sebastian Piątkowski promował swoją najnowszą książkę „Okupacja i propaganda. Dystrykt radomski Generalnego Gubernatorstwa w publicystyce polskojęzycznej prasy niemieckiej (1939-1945)" wydaną przez Instytut Pamięci Narodowej.

28.02.2014. „Rozstrzelany Dzień Niepodległości" – to tytuł filmu Przemysława Bednarczyka, który został wyświetlony podczas kolejnego spotkania Klubu Historycznego im. S. Roweckiego „Grota".

GÓZD

28.01.2014. W GBP odbyło się pierwsze z cyklicznych spotkań dzieci ze strażakiem. Gość opowiadał o swojej pracy. Dzieci zwiedziły Dom Strażaka, obejrzały wozy, mundury i wyposażenie strażackie.

IŁŻA

7-8.10.2013. Odbył się cykl spektakli teatralnych profilaktyczno-edukacyjnych, zaprezentowanych przez aktorów z Teatru Maska w Krakowie. Przedstawienia obejrzeli czytelnicy biblioteki iłżeckiej i wszystkich filii na terenie gminy.

08-14.10.2013. Oddział dla Dzieci ogłosił konkurs plastyczny na wykonanie zakładki do książki „Urodziny książkowego Misia".

23-29.10.2013. „Bolek i Lolek są z nami już 50 lat" – to hasło cyklu imprez na temat bajkowych bohaterów. Ogłoszono konkurs plastyczny, prowadzono zajęcia dla najmłodszych, przeprowadzono lekcje biblioteczne.

24.10.2013. Odbyła się VII edycja konkursu „Strofy Jesieni". Składała się z konkursu recytatorskiego (dzieci i młodzież) i literackiego (młodzież gimnazjalna). Uczestnicy konkursów otrzymali pamiątkowe dyplomy i najnowszy zbiorek poezji regionalnego poety Jana Czarneckiego „Powrót do przeszłości", wydany przez iłżecką bibliotekę.

27.11.2013. Odbyło się otwarcie wystawy fotograficznej „Krzyże i kapliczki ziemi iłżeckiej" autorstwa Łukasza Babuli z Alojzowa.

4.12.2013. Impreza podsumowująca konkurs plastyczny na wykonanie zakładki dla książkowego i pluszowego misia. Spotkanie odbyło się w PSP w Iłży.

17–28.02.2014. „Ferie z Oskarem" – zajęcia w Oddziale dla dzieci obchodzone na ludowo.

19.02.2014. Podsumowano konkurs na Najaktywniejszego Czytelnika Roku 2013. Lau-

reaci otrzymali dyplomy i drobne nagrody rzeczowe.

JASTRZĘBIA

29.11.2013. W siedzibie GBP odbyło się spotkanie z Wojciechem Widłakiem, autorem książek dla dzieci. Uczestniczyli w nim uczniowie z Jastrzębi i Mąkosów Starych.

6.12.2013. Dyrektor biblioteki Krystyna Sygocka brała udział w pracach komisji konkursowej, oceniającej całoroczne działania uczniów PSP w Bartodziejach związane z obchodami Roku Juliana Tuwima.

JEDLIŃSK

23.10.2013. Biblioteka obchodziła 65-lecie istnienia. W jubileuszowym spotkaniu udział wzięli przedstawiciele władz gminnych, czytelnicy, zaproszeni goście. Odbyło się także spotkanie z Jerzym Madejskim.

21-22.11.2013. W czasie IV Radomskich Targów Wydawnictw Regionalnych biblioteka zaprezentowała działalność wydawniczą Gminy Jedlińsk.

16.12.2013. Grzegorz Kasdepke, autor książek dla dzieci odwiedził Jedlińsk na zaproszenie biblioteki gminnej. Spotkanie z uczniami klas III i IV odbyło się w szkole podstawowej. Wzięło w nim udział ok. 190 uczniów z terenu gminy.

14.01.2014. Wręczenie nagród uczniom, którzy wzięli udział w konkursie literackim MAK 2013, organizowanym przez MBP w Radomiu.

14-28.02.2014. Ferie w bibliotece. W programie m.in.: dzień z filmem „Podróż do wnętrza ziemi", W krainie baśni" – głośne czytanie baśni polskich, konkurs literacki „Zgaduj, zgadula", Gry i zabawy edukacyjne z łamigłówkami „Sokrates".

4.03.2014. „Sieciaki na feriach" – zajęcia edukacyjne dla dzieci na temat bezpieczeństwa w sieci pt. „Zuźka i Tunio poznają Internet".

JEDLNIA-LETNISKO

1.10-30.11.2013. Wystawy fotografii Krystyny Wólczyńskiej, członka Radomskiego Towarzystwa Fotograficznego, „Architektura Rzymu i miasteczek południowej Francji", „Barwy jesieni".

29.11.2013. Dzięki współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną w Radomiu w czytelni odbyło się spotkanie z autorem książek dla dzieci Wojciechem Widłakiem.

12.02.2014. w GBP można było oglądać wystawę fotografii „Te co skaczą i latają". Autorem zdjęć był Artur Tabor, jeden z najwybitniejszych polskich fotografów przyrody, współpracownik m.in. „National Geographic", oraz BBC (Nature Picture Library).

01.2014. GBP otrzymała podziękowanie od Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy i od Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Jedlni-Letnisko za pomoc w organizowaniu XXII Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy oraz VII Jedlińskiej Drużyn Harcerzy „Watra" za udział i aktywne zaangażowanie w program „Akcja Paczka" na rzecz Polaków na Wschodzie (Ukraina).

KOWALA

11.11.2013. Po raz trzeci w Kowali odbyła się Sztafeta Niepodległości. W imprezie promującej wartości patriotyczne uczestniczyli bibliotekarze samorządowi gminy.

23.11.2013. W Miejskim Ośrodku Kultury w Pionkach odbyła się uroczysta gala z okazji Powiatowego Dnia Animatora Kultury. Podczas uroczystości tytuł Animatora Kultury 2013 otrzymała Jolanta Stanik – Dyrektor GBP w Kowali.

15.01.2014. W kościele parafialnym odbyła się uroczystość poświęcona osobie ks. Stanisława Fijałkowskiego, proboszcza Kowali, uczestnika Powstania Styczniowego. Organizatorem przedsięwzięcia był proboszcz parafii w Kowali ks. Krzysztof Jężak we współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną oraz Urzędem Gminy w Kowali.

17-28.02.2013. Ferie w bibliotece – biblioteka gościła wychowanków świetlic środowiskowych z gminy Kowala „Szansa" oraz „Słoneczko". Młodzież została zapoznana z działalnością biblioteki.

PRZYTYK

12.11.2013. W oddziale dziecięcym odbyło się spotkanie z Agnieszką Frączek. Autorka zaprezentowała dzieciom swoją najnowszą bajkę „Rany Julek."

16-23.01.2014. Ekonomia społeczna na kółkach dojechała do Przytyka. W Gminnej Bibliotece Publicznej można było oglądać MINI-WYSTAWĘ IWES, czyli dobre przykłady ekonomii społecznej.

WIERZBICA

26.11.2013. Odbyło się spotkania autorskie z Zenonem Gierałą. Uczestniczyli w nim uczniowie ze szkół podstawowych z Polan, Łączan, Zalesic i Dąbrówki Warszawskiej.

27.11.2013. „Poznaj dziedzictwo naszych ojców, a nie będziesz szukał obcych wzorców" – spotkanie z uczniami kl. VI miejscowej szkoły podstawowej na temat zwyczajów i tradycji katarzynkowo-andrzejkowych.

17-28.02.2014. Zajęcia komputerowe, gry planszowe, wspólne czytanie i dyskusje literackie w czasie ferii zimowych.

WOLANÓW

01.2014. Biblioteka Gminna była współorganizatorem koncertu noworocznego dla mieszkańców Gminy Wolanów, który odbył się kościele św. Doroty w Wolanowie.

17-28.02.2014. Biblioteka zorganizowała cykl zajęć dla dzieci w czasie ferii. W programie m.in.:

- Kochane kotki, koty i kocury – pogadanka o kotach w oparciu o wybrane utwory literackie
- Ogłoszenie konkursu fotograficznego „Mój kot"(zdjęcia e-mailowe),
- Folklor wszędzie – cykl zajęć dotyczących znajomości obrzędów i zwyczajów ludowych, filmowa prezentacja zespołów folklorystycznych, wykonywanie zakładek książkowych i wycinanek z motywami ludowymi, czytanie bajek, multimedialne zabawy edukacyjne, prezentacje filmowe itp.

28.02.2014. Podsumowanie ferii: rozdanie nagród w konkursie „Mój Kot" i rozstrzygnięcie konkursu „Najaktywniejszy Czytelnik ferii 2014"

02.2014. „Najciekawsza książka" – GBP ogłosiła konkurs na recenzję książki, która w pamięć zapadła, do której się wraca, o której warto rozmawiać.

ZAKRZEW

20.09.2013. Otwarcie wystawy ikon księdza Stanisława Drąga. Zaprezentowano 87 ikon z różnych okresów twórczości artysty. Uroczystość otwarcia uświetnił koncert w wykonaniu Bartosza Kołsuta, ucznia Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu.

27.09.2013. Spotkanie z poetą Michałem Sobolem, autorem tomiku poezji „Pulsary". W spotkaniu wzięli udział uczniowie szkół w Cerekwi, Zakrzewie, przyjaciele poety, miłośnicy poezji.

21-22.11.2013. Podczas IV Radomskich Targów Wydawnictw Regionalnych w Radomiu, Gminna Biblioteka Publiczna w Zakrzewie prezentowała publikacje dotyczące gminy Zakrzew oraz książki autorów związanych z gminą m.in. Michała Sobola i Grażyny Jeromin-Gałuszki.

28.11.2013. W bibliotece odbyła się promocja nowej książki Grażyny Jeromin-Gałuszki „Gdybyś mnie kochała", autorki mieszkającej w Sosnowicy, maleńkiej wsi nad Radomką.

31.01.2014. W sali widowiskowej Gminnej Biblioteki Publicznej odbył się Koncert Noworoczny w wykonaniu zespołu Humi Accordion Band, działającego przy Szkole Muzycznej im. Oskara Kolberga w Radomiu.

14-28.02.2014. W czasie tegorocznych ferii zimowych w Gminnej Bibliotece Publicznej zorganizowano zajęcia dla dzieci. Codziennie odbywały się zajęcia tematyczne, konkursy i zabawy ruchowe.

Filia w GULINKU

26.01.2014. Filia Biblioteczna oraz Dom Ludowy zorganizowały Dzień Babci i Dziadka. Przygotowano przedstawienie „Różne bywają babcie" Goście otrzymali laurki i życzenia.

14-28.02.2014. Ferie w bibliotece. Filia biblioteczna oraz Dom Ludowy zorganizowały bal przebierańców, połączony z konkursami i zabawą.

Filia w TACZOWSKIEJ WOLI

14-28.02.2014. Podczas ferii biblioteka przygotowała zabawy, konkursy oraz zajęcia plastyczne.

Oprac.
Marzena Berlińska
Pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki
MBP w Radomiu

Zofia Nogaś
Kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego
MBP w Radomiu

Zaprosili nas

Anna Skubisz-Szymanowska

Prezydent Miasta Radomia Andrzej Kosztowniak na Spotkanie Noworoczne z udziałem przedstawicieli środowisk twórczych (9.01.2014).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na koncert Anny Osmakowicz, promujący płytę „bez Ciebie..." (17.01.2014).

Muzeum Regionalne w Kozienicach oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Garbatce-Letnisku na otwarcie wystawy poplenerowej „Inspiracje Garbatka-Letnisko 2013" (17.01.2014).

Parafia Św. Wacława w Radomiu, „Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria oraz Bractwo Kurkowe Św. Sebastiana na koncert noworoczny najpiękniejszych kolęd i pastorałek oraz utworów bożonarodzeniowych muzyki klasycznej w wykonaniu Katarzyny Bochyńskiej-Wojdył (śpiew) i Emanuela Bączkowskiego (organy) (17.01.2014).

Prezydent Miasta Radomia i „Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na koncert Jewgienija Czułkowa, zrealizowany w ramach Projektu Rosja (23.01.2014).

Dyrektor wraz ze społecznością szkolną III Liceum Ogólnokształcącego im. płk. Dionizego Czachowskiego w Radomiu na uroczystość Dnia Patrona (23.01.2014).

American Corner Radom i „Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na wernisaż wystawy „Miłosz po amerykańsku. Życie prywatne noblisty na fotografiach z archiwów Andrzeja Miłosza i Adama Lizakowskiego" (24.01.2014).

Prezydent Miasta Radomia, Muzeum Sztuki Współczesnej w Radomiu, Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie, Polsko-Japońska Wyższa Szkoła Technik Komputerowych w Warszawie, Wydział Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu na wystawę „Oblicza Azji" (24.01.2014).

Przewodniczący Rady Powiatu Tadeusz Osiński, Starosta Radomski Mirosław Ślifirczyk, Powiatowa Rada Sportu na galę Mistrzów Sportu Powiatu Radomskiego, zorganizowaną w Zespole Szkół Muzycznych w Radomiu (24.01.2014).

Dyrektor i społeczność szkolna Zespołu Szkół Skórzano-Odzieżowych, Stylizacji i Usług w Radomiu na uroczystość poświęcenia i nadania nowego sztandaru szkole (29.01.2014).

Wójt Gminy Zakrzew i Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Zakrzewie na Koncert Noworoczny w wykonaniu zespołu Humi Accordion Band (31.01.2014).

Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu na otwarcie wystawy „Spotkanie z bajką" (2.02.2014).

Fundacja Ars Antiqua Radomiensis na uroczyste otwarcie swojej siedziby przy ul. Szewskiej 10 lokal 6 w Radomiu (10.02.2014).

Zespół Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu na Festiwal KKK Kontrolowany (12-14.02.2014).

Dyrektor Muzeum Wsi Radomskiej i Dyrektor Instytutu Muzyki i Tańca na inaugurację Roku Oskara Kolberga w Przysusze (21.02.2014).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie międzynarodowej wystawy „Mała forma graficzna 13x18" (21.02.2014).

„Łaźnia" Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria oraz Polskie Towarzystwo Numizmatyczne Oddział w Radomiu na spotkanie numizmatyczno-podróżnicze z Piotrem Kosanowskim, w ramach Projektu Rosja (27.02.2014).

Oprac.
Anna Skubisz-Szymanowska

Spis treści